

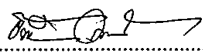
ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญ
ของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7


ฉวีวรรณ คำสี

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

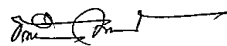
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ฉวีวรรณ คำสี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้


คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

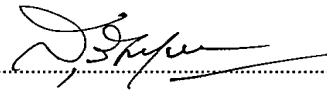

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชนวิน ทองแพง)


..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

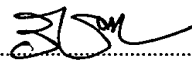
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์


..... ประธาน
(ดร.ชนวิน ทองแพง)


..... กรรมการ
(ดร.สมุทร ชำนาญ)


..... กรรมการ
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา


..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่... 8 ...เดือน... สิงหาคม ... พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ชนวิน ทองแพง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.สมุทพร ชำนาญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์ และถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา และได้รับความกรุณาจาก ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก ดร.ชัยพนธ์ รักงาม และว่าที่ร้อยตรีธงชัย ก้อนสันทัก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณ ข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ฉวีวรรณ คำสี

58990021: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา/ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ฉวีวรรณ คำสี: ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 (THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL SUPERVISION SKILLS OF ADMINISTRATORS AND STUDENT COMPETENCY OF SECONDARY EDUCATION KABINBURI DISTRICT PRACHINBURI PROVINCE UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ธนวิน ทองแพง, กศ.ด., สมุทรา ชำนาญ, กศ.ด. 116 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .29-.85 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40-.74 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

58990021: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.
(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: EDUCATIONAL SUPERVISION SKILL OF ADMINISTRATORS/ STUDENT
COMPETENCY

CHAWIWAN KHAMSI: THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL
SUPERVISION SKILLS OF ADMINISTRATORS AND STUDENT COMPETENCY OF
SECONDARY EDUCATION KABINBURI DISTRICT PRACHINBURI PROVINCE UNDER
THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 7. ADVISORY
COMMITTEE: THANAWIN THONGPANG, Ed.D., SAMOOT CHAMNAN, Ed.D., 116 P.
2017.

The purpose of this research was to study the relationship between educational supervision skills of administrators and student competency of Secondary Education Kabinburi Prachinburi province under the Office of Secondary Educational Service Area Office 7. The samples were 113 teachers in Schools of Secondary Education Kabinburi Prachinburi province under the Office of Secondary Educational Service Area Office 7. The samples were 113 secondary school teachers. The data collection instrument was a 5 rating scale questionnaire of the educational supervision skill of administrators which the discriminative between .29-.85 and reliability was .97. Student competency which the discriminative between .40-.74 and reliability was .91. Statistical devices in this study were Average, Standard Deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The study showed that: 1) Educational supervision skills of administrators of secondary education Kabinburi Prachinburi province under the office of secondary educational service area office 7 were rated at the high level. 2) Students competency of Secondary Education Kabinburi Prachinburi province under the Office of Secondary Educational Service Area Office 7 were rated at the high level. and 3) The relationship between educational supervision skills of administrators (X) and student competency (Y) of secondary education Kabinburi Prachinburi province under the Office of Secondary Educational Service Area Office 7 was positive correlation, with a moderate level at .05 statistically significant ($p < .05$).

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7.....	9
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา.....	15
ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา.....	27
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก.....	100
ภาคผนวก ข.....	104
ภาคผนวก ค.....	113
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนข้าราชการครู จำแนกตาม โรงเรียน.....	15
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม โรงเรียน.....	57
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน.....	65
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความเป็นผู้นำ.....	66
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	67
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านกระบวนการกลุ่ม.....	68
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารงานบุคคล.....	70
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการประเมินผล.....	71
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน.....	72
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการสื่อสาร.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการคิด..... 74
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา..... 75
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต..... 76
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี..... 77
15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7..... 78
16	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นคำถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7..... 114
17	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7..... 115

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน โลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ เพราะจะช่วยแก้ปัญหา และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้สามารถอยู่รอดได้ในสังคมปัจจุบัน ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะพัฒนาคนให้เป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ด้วยเหตุนี้ทุกประเทศจึงพยายามเร่งพัฒนาการศึกษาทุกโรงเรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งโดยทั่วไป การบริหารจัดการงานในโรงเรียนประกอบด้วยงานหลัก 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานบุคลากร และงานงบประมาณ ต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ดำเนินการโดยผู้บริหารสถานศึกษาและครู ตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมมือกันปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของสถานศึกษาและผู้เรียนให้อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ และผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน และบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2551, หน้า 159)

การนิเทศศึกษานับว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้ ซึ่งในปัจจุบันผู้นิเทศศึกษาภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการนิเทศศึกษาอย่างเป็นระบบ และให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในปัจจุบันของโรงเรียน อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์หลายประการ เช่น ครูสอนได้ตรงตามเป้าหมาย งานวิชาการเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง และช่วยให้สถานศึกษาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อันมีผลกระทบต่อคุณภาพของการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศการศึกษาที่ดีต้องอาศัยกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบและต่อเนื่องกัน (วัลลภา บุญชุ่มหลีก, 2557, หน้า 2) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาควรตระหนักอยู่เสมอว่า จะทำอย่างไรให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าใช้กระบวนการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายซึ่งเป้าหมายที่สำคัญ คือ คุณภาพของผู้เรียน

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต้องอาศัยครูผู้สอน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนารอบด้านในตัวผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์และสมรรถนะที่สำคัญตรงตามมาตรฐานการศึกษา ครูจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาตนเอง และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ที่ก้าวไปอย่างรวดเร็ว โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ได้เน้นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการพัฒนา ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างมีเหตุผล แสวงหาและสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เลือกรับข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรม ใหม่ ๆ อย่างรู้เท่าทัน และการประเมินผลควรครอบคลุมถึงสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำเนิน ชีวิตในสังคมให้ประสบความสำเร็จ

จากรายงานผลการจัดการศึกษาประจำปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า มีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ 1) ปัญหาด้านวิชาการ เช่น ครูบางส่วนขาดทักษะการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลตามสภาพจริง การวิจัยในชั้นเรียนยังมีน้อยและไม่หลากหลาย ขาดการนำผลการนิเทศโรงเรียนมาพัฒนาการจัดการศึกษา และขาดการนิเทศ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ปัญหาด้านงบประมาณ เช่น พัสดุ/ ครุภัณฑ์ในปัจจุบันไม่เพียงพอแก่ การใช้งาน 3) ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล เช่น บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน 4) ปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป เช่น ระบบสารสนเทศภายในยังไม่เป็นระบบ รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น พื้นฐานและภูมิหลังของเด็กที่เข้าสู่ระบบโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความหลากหลายสูง จึงส่งผล ต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พบว่า ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การมีวิจารณญาณ และคิดแก้ปัญหา รวมทั้งนิสัยรักการอ่านและทักษะความสามารถในการค้นคว้า หาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ รอบตัว ทั้งห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต และผู้เรียนส่วนใหญ่ ผ่านการประเมินแต่ยังไม่อยู่ในระดับดี และดีเยี่ยม อาจเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น กระบวนการ จัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน การนิเทศการศึกษา สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังนั้น ในการบริหารสถานศึกษาโดยผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงาน ในสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการนิเทศการศึกษาที่ดีย่อมส่งผลให้สมรรถนะ

สำคัญของผู้เรียนในทุก ๆ ด้านต่อไปด้วย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7, 2558, หน้า 31)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เพื่อนำไปวางแผน ปรับปรุง พัฒนาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียน และ โรงเรียนมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

คำถามของการวิจัย

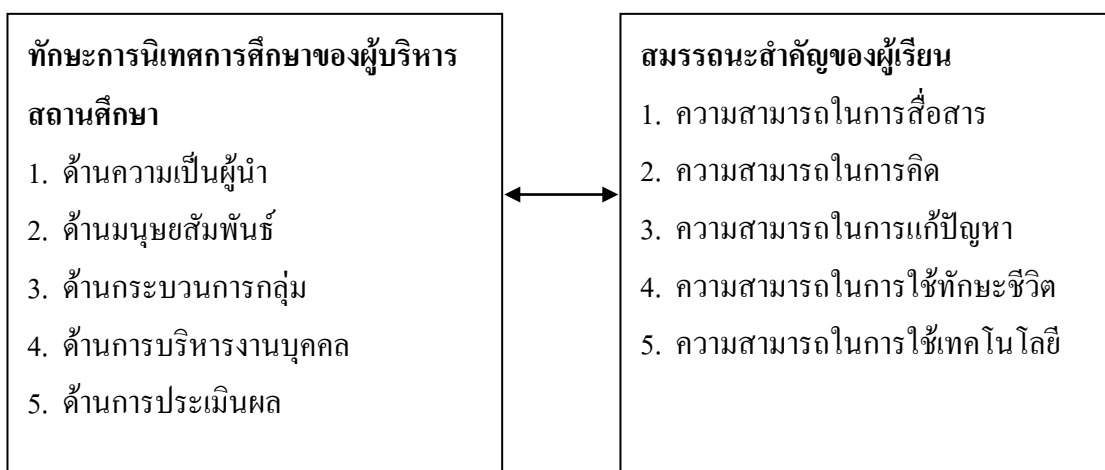
1. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 อยู่ในระดับใด
2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 อยู่ในระดับใด
3. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยใช้แนวคิดด้านทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) แบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านกระบวนการกลุ่ม 4) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 5) ด้านการประเมินผล และแนวคิดด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ใช้แนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 แบ่งออกเป็น 5 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ดังนี้

1. ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาทักษะการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ให้ดำเนินงานต่อไปอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากที่สุด
2. นำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของครูผู้สอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนและโรงเรียนมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการศึกษา และนำไปกำหนดนโยบาย เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในหน่วยงาน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ในการวิจัยโดยใช้แนวคิดด้านทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของ Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) แบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านกระบวนการกลุ่ม 4) ด้านการบริหารงาน บุคคล และ 5) ด้านการประเมินผล และแนวคิดด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนใช้แนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 แบ่งออกเป็น 5 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 162 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ปีการศึกษา 2559 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนโดยใช้วิธีการของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) จำนวน 113 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นเกณฑ์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร ดังนี้

- 3.1.1 ด้านความเป็นผู้นำ
- 3.1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 3.1.3 ด้านกระบวนการกลุ่ม
- 3.1.4 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 3.1.5 ด้านการประเมินผล

3.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน จำแนกเป็นตัวแปรย่อย 5 ตัวแปร ดังนี้

- 3.2.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 3.2.2 ความสามารถในการคิด
- 3.2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 3.2.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 3.2.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะพื้นฐานของผู้นิเทศ 5 ทักษะ ได้แก่

1.1 ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง ผู้บริหารจะต้องมีกระบวนการชักจูงให้บุคลากรสามารถทำงานได้ โดยมีการสร้างความเชื่อมั่น และการสนับสนุนให้เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ผู้บริหารจะต้องมีศิลปศาสตร์ในการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความรักใคร่ นับถือ ยอมรับ เกิดการร่วมมือ ร่วมใจ ทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

1.3 ด้านกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ผู้บริหารจะต้องร่วมกันสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงาน มีการมอบหมายงาน

ให้บุคลากรอย่างเหมาะสมและทั่วถึง และประเมินผลงานร่วมกันภายในกลุ่ม

1.4 ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ผู้บริหารต้องมีทักษะในการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานตามที่ต้องการ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินการตั้งแต่กำหนดนโยบาย วางแผนกำลังคน การจัดและสรรหาบุคลากร ให้ขวัญกำลังใจ การพัฒนาและรักษาบุคลากรให้อยู่กับสถานศึกษาให้นานที่สุด

1.5 ด้านการประเมินผล หมายถึง ผู้บริหารจะต้องดำเนินการกำกับควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการทำงานหรือประเมินค่าว่า การทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ จะช่วยให้ทราบความก้าวหน้าหรือความล่าช้าหลังของการดำเนินงาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางดำเนินงานต่อไป

2. สมรรถนะของผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้เรียนทุกคนมีและใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย และเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ได้แก่

2.1 ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2.2 ความสามารถในการคิด หมายถึง ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

2.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่าง

ต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานตำแหน่งผู้บริหาร ในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน

4. โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ประกอบด้วย 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกบินทร์บุรี โรงเรียนกบินทร์วิทยา โรงเรียนลาดตะเคียน ราษฎร์บำรุง โรงเรียนวังดาลวิทยาคม และโรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม

5. ข้าราชการครู หมายถึง บุคลากร โรงเรียนประเภทข้าราชการครู ครูอัตราจ้าง ให้ปฏิบัติ หน้าที่สอนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 หมายถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาให้แก่เยาวชน จำนวน 42 โรงเรียน ประกอบด้วยท้องที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว ซึ่งใน การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดการศึกษาเฉพาะอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำหลักทฤษฎีและแนวคิดที่สำคัญนำมาใช้ในการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
3. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

สภาพทั่วไป

ที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 (2559) ตั้งอยู่เลขที่ 60 หมู่ 14 ถนนสุวรรณศร ตำบลบ้านพระ อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25230
โทรศัพท์ 037-210543-4 โทรสาร 037-210542

สภาพการจัดการศึกษา

อำนาจหน้าที่ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2553 ข้อ 3 ให้นำหน่วยงาน ซึ่งก็คือ สำนักงานเขตมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
 2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
 3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
 5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
 6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
 9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
 10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
 11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
 12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับมอบหมาย
- ส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2553

ข้อ 4 ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานเขต ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

และข้อ 5 ให้ส่วนราชการสำนักงานเขต มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - (ก) ปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงานเขต
 - (ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยการ
 - (ค) ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และยานพาหนะ
 - (ง) จัดระบบบริหารงาน การควบคุมภายใน และพัฒนาองค์กรสำนักงานเขต
 - (จ) ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่กิจการและผลงานของสำนักงานเขตและส่วนราชการ ใน

สังกัด

- (ฉ) เผยแพร่และให้บริการข้อมูลข่าวสาร
- (ช) ประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา
- (ซ) ประสานงานที่เกี่ยวกับการสรรหากรรมการและอนุกรรมการในระดับต่าง ๆ
- (ฌ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของสำนักงานเขตที่มีใช้งานของส่วน

ราชการใดโดยเฉพาะ

- (ญ) ส่งเสริมการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพในสำนักงานเขต สถานศึกษา

และหน่วยงานทางการศึกษา

(ฎ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มบริหารงานบุคคล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (ก) วางแผนอัตรากำลัง กำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะ
- (ข) สรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน และการออกจากราชการของข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา

- (ค) ดำเนินงานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ
- (ง) พัฒนาบุคลากร ส่งเสริม ยกย่อง เชิดชูเกียรติ และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ

และจรรยาบรรณ

- (จ) ดำเนินงานวินัย อุทธรณ์ ร้องทุกข์ และการดำเนินคดีของรัฐ
- (ฉ) ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา
- (ช) จัดทำมาตรฐาน คุณภาพงาน กำหนดภาระงานขั้นต่ำและเกณฑ์การประเมินผลงาน สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขต
- (ซ) ประเมินคุณภาพการบริหารงานบุคคลและจัดทำรายงานประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา เพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารงานบุคคลเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (ฌ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มนโยบายและแผน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (ก) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา
- (ข) จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
- (ค) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและแจ้ง การจัดสรรงบประมาณ
- (ง) ตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผน
- (จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และโอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (ฉ) ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
- (ช) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (ก) ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
- (ข) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

(ค) ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

(ง) ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

(จ) ส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพอนามัย กีฬาและนันทนาการ ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยนักเรียน การพิทักษ์สิทธิเด็ก และเยาวชน และงานกิจการนักเรียนอื่น

(ฉ) ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(ช) ส่งเสริมงานกิจกรรมพิเศษและงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

(ซ) ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาไรใช้สารเสพติด และส่งเสริมป้องกัน แก้ไข และคุ้มครองความปลอดภัยนักเรียนและนักศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(ฅ) ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์

(ญ) ประสาน ส่งเสริมการศึกษากับการศาสนาและการวัฒนธรรม

(ฎ) ส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(ฏ) ประสานและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(ฐ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือ ที่ได้รับมอบหมาย

5. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ

(ข) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตร การสอนและกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียน

(ค) วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัด/ ประเมินผล การศึกษา

(ง) วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

(จ) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

(ฉ) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา ส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา

(ช) ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

(ซ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารการเงิน

(ข) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารงานบัญชี

(ค) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารงานพัสดุ

(ง) ดำเนินงานเกี่ยวกับงานบริหารงานบริหารสินทรัพย์

(จ) ให้คำปรึกษาสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานบริหารการเงิน งานบัญชี งานพัสดุ และงานบริหารสินทรัพย์

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาให้แก่เยาวชน จำนวน 42 โรงเรียน ประกอบด้วยห้องที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ตั้งอยู่ที่ จังหวัดปราจีนบุรี

โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ประกอบด้วย 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกบินทร์บุรี โรงเรียนกบินทร์วิทยา โรงเรียนลาดตะเคียนราษฎร์บำรุง โรงเรียนวังดาลวิทยาคม และโรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม

ตารางที่ 1 จำนวนข้าราชการครู จำแนกตามโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	จำนวน (คน)
โรงเรียนกบินทร์บุรี	20
โรงเรียนกบินทร์วิทยา	71
โรงเรียนลาดตะเคียนราษฎร์บำรุง	19
โรงเรียนวังดาลวิทยาคม	12
โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม	40
รวม	162

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้หลายลักษณะแตกต่างกันไปตามวิวัฒนาการด้านการศึกษา ไว้ดังนี้

กรองทอง จิระเดชากุล (2550, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญาให้เต็มตามวัย และศักยภาพหรือการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในสถานศึกษานั้นในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

จันทร์เพ็ญ ศรีกันหา (2550, หน้า 11) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดการบริหารการศึกษาด้านหนึ่ง เพื่อการชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

ธำรง ชื่นนิรันดร์ (2550 อ้างถึงใน โกศล อินดี, 2551, หน้า 10) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ความสำเร็จของงานนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน เป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การร่วมมือกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้หลักประชาธิปไตยในการนิเทศ การนิเทศการศึกษาจึงเป็น

กระบวนการที่ประกอบด้วย ผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยผู้นิเทศพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้ผู้รับการนิเทศปรับปรุงและ พัฒนาการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลสูงสุดด้วยความเต็มใจ

สุริรัตน์ ฉัตรวงศ์วิริยะ (2551 อ้างถึงใน โกศล อินดี, 2551, หน้า 10) ได้กล่าวว่า การนิเทศ การศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือ กิจกรรมในการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่นักเรียน

ฉวีวรรณ พันวัน (2552, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการ ร่วมกันทางการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนให้มีคุณภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียน ได้พัฒนาศักยภาพตาม จุดหมายของหลักสูตร

พัชรี ศานติอาวรณ์ (2552, หน้า 15) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการ ทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษา โดยการระดมสรรพกำลังสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมาย ของหลักสูตร

พิทยากร สุนทองห้าว (2552, หน้า 20) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการกระตุ้น ส่งเสริม ช่วยเหลือ กำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและบรรลุ วัตถุประสงค์

ประกิต สิงห์ทอง (2552, หน้า 31) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการ ช่วยเหลือผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552 ก, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาครู เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้การจัด การศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

สำหรับนักวิชาการศึกษาต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้ Good (1973, p. 7) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทั้งหลายที่ ผู้นิเทศจะทำให้ครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนที่ตนรับผิดชอบมีความเป็นผู้นำในการปรับปรุง การสอนให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้า

โดยสามารถที่จะเลือกใช้จุดประสงค์ในการสอน สื่อการสอนระเบียบวิธีสอน และการประเมินผล ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง

Wiles and Lovell (1975 อ้างถึงใน อภินิติ มนุษย์พันธุ์, 2551, หน้า 10) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การแนะนำซึ่งกันและกัน วางแผนร่วมกัน ปรึกษาหารือกัน เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

Harris (1985, p. 15) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นบุคลากรในโรงเรียน กระทำต่อบุคลากรหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่ส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการสอนที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

Glickman, Stephen, and Javita (1990, p. 9) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง แนวคิดกับงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับ เรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมการสอน และการพัฒนาครูรวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน

จากความหมายของการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของครูอันเป็นเป้าหมายสูงสุดในด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ ทำการศึกษาไว้ดังนี้

กรองทอง จิระเชษฐกุล (2550, หน้า 1) ได้กล่าวว่า ความจำเป็นหรือจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน
2. เพื่อให้บุคลากรภายในสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิด ปัญหามากที่สุด
3. เพื่อให้บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่าง ต่อเนื่อง

ธีรศักดิ์ เลื่อยไธสง (2550, หน้า 7) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มี 4 ประการ ดังนี้

1. พัฒนาคณะ คือ เน้นความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี
2. พัฒนางาน คือ เน้นภารกิจหลัก ได้แก่ การสอน เทคนิควิธีการสอน

3. ประสานสัมพันธ์ คือ เน้นความร่วมมือ ความเข้าใจ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
4. สร้างขวัญและกำลังใจ คือ เน้นการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันให้เกิด

ความมั่นใจในการทำงาน

Adams and Dickey (1966, p. 9) ได้กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศ คือ

1. เพื่อช่วยให้ครูก้นหาและรู้วิธีทำงานด้วยตัวเอง
2. เพื่อช่วยให้ครูกู้สึกมั่นคงในอาชีพ
3. เพื่อช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจแผนการศึกษาของโรงเรียนและให้การสนับสนุน

โรงเรียน

Good (1973, p. 12) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ทางอาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยเหลือจัดสรรสื่อวัสดุอุปกรณ์และปรับปรุงวิธีสอน

Glickman et al. (1995, pp. 8-9) ได้กล่าวว่า เป้าหมายของการนิเทศแบบพัฒนาการ (Developmental supervision) เป็นการปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียน (Improved student learning) โดยผ่านการให้การนิเทศครูและบุคลากรทางการศึกษาในงานสำคัญ ต่อไปนี้ คือ

1. การให้การช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct assistance)
2. การพัฒนากลุ่ม (Group development)
3. การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development)
4. การพัฒนาวิชาชีพ (Professional development)
5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research)

งานนิเทศการศึกษาจึงเป็นงานที่ปฏิบัติกับครูเพื่อให้เกิดผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยตรงซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ

1. เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถของครูผู้สอน
2. เพื่อช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง
3. เพื่อช่วยให้ครูก้นหาวิธีการทำงานด้วยตนเอง
4. เพื่อช่วยให้ครูมีความศรัทธาในวิชาชีพของตน
5. เพื่อช่วยให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
6. เพื่อช่วยให้ครูมีทักษะในการปฏิบัติงาน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุง

การเรียนการสอน การใช้และผลิตสื่อการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น

7. เพื่อช่วยครูให้สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้

จากจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า งานนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน และช่วยพัฒนาทักษะในการปฏิบัติหน้าที่การจัดการเรียนรู้ของครูให้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน

บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศการศึกษา

ผู้นิเทศมีภาระหน้าที่หลายอย่างแต่หน้าที่หลักคือ การช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการสอน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับกับงานหลายด้านและบุคลากรหลายฝ่าย โดย อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552, หน้า 1) ได้รวบรวมบทบาทหน้าที่ของผู้นิเทศไว้ ดังนี้

1. บทบาทเป็นผู้ประสาน (Coordinator) เช่น ประสานครูแต่ละระดับให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประสานชุมชน ผู้ปกครอง
2. บทบาทเป็นที่ปรึกษา (Consultant) โดยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่ครู และผู้รับการนิเทศทั่วไป
3. บทบาทเป็นผู้นำกลุ่ม (Group leader) คือ รู้วิธีที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ
4. บทบาทเป็นผู้ประเมิน (Evaluator) ได้แก่ เป็นผู้ประเมินผลการสอน ประเมินผลหลักสูตร
5. บทบาทในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล
6. บทบาทเป็นนักวิจัย เป็นผู้ที่นำผลการวิจัยเสนอแนะให้ครูใช้ และดำเนินการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยปฏิบัติการ
7. บทบาทเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยการช่วยเหลือให้ครูมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพัฒนา
8. เป็นครูดั้งแบบ คือ สามารถสาธิตการสอนที่มีประสิทธิภาพแก่ครู และแนะนำวิธีการสอนแก่ครูได้

จากบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นิเทศการศึกษาสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา ต้องรับบทบาทได้หลาย ๆ ด้าน เป็นทั้งผู้ประสานงาน เป็นที่ปรึกษา เป็นผู้นำกลุ่ม เป็นผู้ประเมิน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการวัดประเมินผล เป็นนักวิจัย เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเป็นครูดั้งแบบให้แก่ครูท่านอื่นได้

งานการนิเทศการศึกษา

งานนิเทศการศึกษาเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายงานที่สำคัญ ดังนี้ (อัญชลี ธรรมะวิสิกุล, 2552, หน้า 1)

1. งานการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct assistance) โดยผู้นิเทศจะให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนด้วยวิธีการนิเทศแบบต่าง ๆ เช่น การนิเทศแบบคลินิก
 2. งานพัฒนาบุคลากร (Staff development) โดยการจัดโอกาสให้ได้รับการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงการเรียนการสอน เช่น การจัดประชุม อบรม เยี่ยมชั้นเรียน แนะนำวิธีสอน สาธิตการสอน ตลอดทั้งการประเมินครู เป็นต้น
 3. งานการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development) โดยผู้นิเทศและครูควรร่วมกันในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสม เช่น การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนรู้ การตรวจสอบคัดเลือกประเมินสื่อการเรียนการสอนแต่กลุ่มสาระ เป็นต้น
 4. งานการบริหาร (Administration) โดยผู้นิเทศจะต้องดำเนินงานที่ต้องมีการตัดสินใจ และรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน นั่นคือ ผู้นิเทศต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน ติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดทั้งการประเมินผลการปฏิบัติงาน
 5. งานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) โดยผู้นิเทศสามารถช่วยให้ครูสามารถประเมินผลการสอนของตนเอง ปรับปรุงพัฒนาการสอนของตนเองได้ โดยการช่วยครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน
 6. งานด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ การประเมินคุณภาพของผู้เรียน การให้ข้อเสนอแนะครูให้สามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลได้อย่างเหมาะสม และดำเนินการวัดประเมินได้อย่างมีคุณภาพ
- จากขอบข่ายงานนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นงานการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง ช่วยพัฒนาบุคลากร พัฒนาหลักสูตร ช่วยให้การจัดการบริหาร รู้จักวิจัยเชิงปฏิบัติการ และต้องรู้จักการวัดและประเมินผล

กิจกรรมการนิเทศการศึกษา

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการนิเทศการศึกษา คือ เป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศบรรลุเป้าหมาย กิจกรรมการนิเทศมีมากมาย ซึ่งผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน ดังนั้น ผู้นิเทศจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ โดย Harris (1985 อ้างถึงใน ยุพิน ยืนยง, 2553, หน้า 6) ได้เสนอกิจกรรมการนิเทศที่สำคัญและใช้มาก ดังนี้

1. การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจของผู้นิเทศไปสู่รับการนิเทศ ใช้เพียงการพูดและการฟังเท่านั้น
2. การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ (Visualized lecturing) เป็นการบรรยายที่ใช้สื่อเข้ามาช่วย เช่น สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังมีความสนใจมากยิ่งขึ้น
3. การบรรยายเป็นกลุ่ม (Panel presenting) เป็นกิจกรรมการให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่มีจุดเน้นที่การให้ข้อมูลตามแนวความคิดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
4. การให้ดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film and television) เป็นการใช้เครื่องมือที่สื่อทางสายตา ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิดีโอเทป เพื่อทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้และเกิดความสนใจมากขึ้น
5. การฟังคำบรรยายจากเทป วิทยุ และเครื่องบันทึกเสียง (Listening to tape, radio recordings) กิจกรรมนี้เป็นการใช้เครื่องบันทึกเพื่อนำเสนอแนวความคิดของบุคคลหนึ่งไปสู่ผู้ฟังคนอื่น
6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ (Exhibiting materials and equipment) เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการฝึกอบรมหรือเป็นกิจกรรมสำหรับงานพัฒนาสื่อต่าง ๆ
7. การสังเกตในชั้นเรียน (Observing in classroom) เป็นกิจกรรมที่จะทำการสังเกต การปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงของบุคลากร เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้ทราบจุดหรือจุดบกพร่องของบุคลากร เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานและใช้ในการพัฒนาบุคลากร
8. การสาธิต (Demonstrating) เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มุ่งให้ผู้อื่นเห็นกระบวนการและวิธีการดำเนินการ
9. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviewing) เป็นกิจกรรมสัมภาษณ์ที่กำหนดจุดประสงค์ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ตามต้องการ
10. การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused interviewing) เป็นกิจกรรมการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยจะทำการสัมภาษณ์เฉพาะโรงเรียนที่ผู้ตอบมีความสามารถจะตอบได้เท่านั้น
11. การสัมภาษณ์แบบไม่ชี้นำ (Non-directive interview) เป็นการพูดคุยและอภิปรายหรือการแสดงแนวความคิดของบุคคลที่สนทนาด้วย ลักษณะการของการสัมภาษณ์จะสนใจกับปัญหาและความสนใจของผู้รับการสัมภาษณ์
12. การอภิปราย (Discussing) เป็นกิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งเหมาะสมกับกลุ่มขนาดเล็ก มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ

13. การอ่าน (Reading) เป็นกิจกรรมที่ใช้มากกิจกรรมหนึ่ง สามารถใช้ได้กับคนจำนวนมาก เช่น การอ่านข้อความจากวารสาร มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น

14. การวิเคราะห์ข้อมูลและการคิดคำนวณ (Analyzing and calculating) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการติดตามประเมินผล การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการควบคุมประสิทธิภาพการสอน

15. การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนวความคิดวิธีการแก้ปัญหาหรือใช้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดโดยเสรี ไม่มีการวิเคราะห์หรือวิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด

16. การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ (Videotaping and photographing) วิดีโอเทปเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นรายละเอียดทั้งภาพและเสียง ส่วนการถ่ายภาพมีประโยชน์มากในการจัดนิทรรศการ กิจกรรมนี้มีประโยชน์ในการประเมินผลงานและการประชาสัมพันธ์

17. การจัดทำเครื่องมือและแบบทดสอบ (Instrumenting and testing) กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับการใช้แบบทดสอบและแบบประเมินต่าง ๆ

18. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz session) เป็นกิจกรรมการประชุมกลุ่มเพื่ออภิปรายในหัวข้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจง มุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากที่สุด

19. การจัดทัศนศึกษา (Field trip) กิจกรรมนี้เป็นการเดินทางไปสถานที่แห่งอื่นเพื่อศึกษาดูงานที่สัมพันธ์กับงานที่ตนปฏิบัติ

20. การเยี่ยมชม (Intervisiting) เป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีกบุคคลหนึ่ง

21. การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) เป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล กำหนดสถานการณ์ขึ้นแล้วให้ผู้ที่ทำกิจกรรมตอบสนองหรือปฏิบัติตนเองไปตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น

22. การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลางในการนิเทศเกือบทุกชนิด เช่น การเขียนโครงการนิเทศ การบันทึกข้อมูล การเขียนรายงาน การเขียนบันทึก ฯลฯ

23. การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided practice) เป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติในขณะที่ที่ปฏิบัติมีการคอยดูแลช่วยเหลือ มักใช้กับรายบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก

จากกิจกรรมการนิเทศการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการนิเทศการศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญช่วยส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานของครู และช่วยให้การดำเนินการนิเทศบรรลุเป้าหมาย เช่น การสังเกตในชั้นเรียน การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การจัดทำเครื่องมือและแบบทดสอบ การจัดทัศนศึกษา เป็นต้น

กระบวนการในการนิเทศการศึกษา (Supervisory process)

กระบวนการในการนิเทศการศึกษา หมายถึง แบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่จัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง เป็นระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้ชัดเจน มีเหตุผล และสามารถดำเนินการได้ โดย อัญชลี ธรรมะวิสิฎกุล (2552, หน้า 1) ได้รวบรวมกระบวนการในการนิเทศที่สำคัญ ดังนี้

1. กระบวนการนิเทศที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย 5 ขั้นตอน เรียกว่า “PIDER” ดังนี้

1.1 การวางแผน (P-Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุม ปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น

1.2 ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม และเมื่อมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

1.3 การดำเนินการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร)

1.4 การสร้างเสริมขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้

1.5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศนำการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล สมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง ในกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นน่าพอใจ หรือได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดไปแล้ว ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ สมควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนา หลังใช้วัตรกรรมด้านการเรียนรู้เข้ามานิเทศ

2. กระบวนการนิเทศโดยใช้วงจรของเดมมิง (Circle demming cycle)

การนำวงจรเดมมิง (Demming circle) หรือโดยทั่วไปนิยมเรียกกันว่า P-D-C-A มาใช้ในการดำเนินการนิเทศการศึกษา โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

2.1 การวางแผน (P-Plan)

2.1.1 การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ

2.1.2 การกำหนดจุดพัฒนาการนิเทศ

2.1.3 การจัดทำแผนการนิเทศ

2.1.4 การจัดทำโครงการนิเทศ

2.2 การปฏิบัติงานตามแผน (D-Do)

2.2.1 การปฏิบัติตามขั้นตอนตามแผน/ โครงการ

2.2.2 การกำกับติดตาม

2.2.3 การควบคุมคุณภาพ

2.2.4 การรายงานความก้าวหน้า

2.2.5 การประเมินความสำเร็จเป็นระยะ ๆ

2.3 การตรวจสอบและประเมินผล (C-Check)

2.3.1 กำหนดกรอบการประเมิน

2.3.2 จัดหา/ สร้างเครื่องมือประเมิน

2.3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.4 วิเคราะห์ข้อมูล

2.3.5 สรุปผลการประเมิน

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A-Act)

2.4.1 จัดทำรายงานผลการนิเทศ

2.4.2 นำเสนอผลการนิเทศและเผยแพร่

2.4.3 พัฒนาต่อเนื่อง

จากกระบวนการในการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า กระบวนการในการนิเทศการศึกษา เป็นแบบแผนของการนิเทศการศึกษาที่จัดลำดับไว้อย่างต่อเนื่อง เป็นระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงานไว้ชัดเจน เช่น กระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน (PIDER) และกระบวนการนิเทศโดยใช้วงจรของเดมมิง (P-D-C-A)

เทคนิคการนิเทศการศึกษา

เทคนิคการนิเทศการศึกษา หมายถึง วิธีการนำกิจกรรมต่าง ๆ ทางการนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลาหรือสถานการณ์นั้น ๆ ในที่นี้จะขอนำเสนอเทคนิคที่ใช้ได้ผลดี 3 เทคนิค คือ (อัญชลี ธรรมะวิสิกุล, 2552, หน้า 1)

1. เทคนิคการสอนแนะ (Coaching techniques) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญการ (Coach) ในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน ในการนำเทคนิคนี้ไปใช้ ผู้นิเทศควรมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

1.1 สร้างความไว้วางใจกับผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่อบอุ่น โดยการศึกษาข้อมูลของผู้รับการนิเทศ เช่น จุดเด่น ผลงานเด่น อหยาศัย การให้คำชมเชย การสร้างบรรยากาศที่ดี

1.2 ใช้คำถามที่เป็นเชิงของความคิดเห็น ไม่ทำให้ผู้ตอบจนมุมหรือเกิดความไม่สบายใจในการตอบ

1.3 เสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือการพัฒนางานในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

1.4 นำข้อเสนอหรือแนวทางที่ร่วมกันคิดให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ โดยผู้นิเทศคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด หรืออาจต้องสาธิตให้ดู

2. เทคนิคการนิเทศโดยใช้กระบวนการวิจัย

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบที่เชื่อถือได้ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การนำกระบวนการวิจัยมาเป็นเทคนิคหนึ่งในการนิเทศการศึกษา จำเป็นที่ผู้นิเทศจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำวิจัย และสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานนิเทศการศึกษา ดังนี้

2.1 การกำหนดและวิเคราะห์ปัญหา ผู้นิเทศจะทำงานร่วมกับครูโดยตรง ดังนั้นจึงต้องวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) จุดเด่น จุดควรพัฒนาร่วมกับครู วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา ลักษณะปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับครู เช่น ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยมองในด้านของความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการและเจตคติเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

2.2 การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหามาจากสาเหตุของปัญหา ผู้นิเทศจะร่วมกับผู้รับการนิเทศกำหนดวิธีและแนวทางการนิเทศเพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ คิด พัฒนาสื่อและนวัตกรรม ซึ่งอาจเป็นวิธีการ/ กิจกรรมการนิเทศ สื่อการนิเทศ เช่น เอกสาร คู่มือ ชุดพัฒนา สิ่งเหล่านี้จะอยู่

บนพื้นฐานของหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการนั้น ๆ ตลอดทั้งมีการหาคุณภาพของสื่อที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้มีความเชื่อถือได้

2.3 การดำเนินการนิเทศ โดยนำวิธีการ/ กิจกรรมที่เป็นสื่อ นวัตกรรมที่พัฒนาไปใช้ในการนิเทศ ในขั้นตอนนี้จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เหมาะสมหรือการอธิบายในเชิงคุณภาพ (พรรณนา)

2.4 การสรุปผลและเขียนรายงาน โดยการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลไปสรุปผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้ครอบคลุมทุกประเด็น แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสมและมีคุณภาพ จากนั้นเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้าย โดยกำหนดกรอบการเขียนที่สอดคล้องกับการดำเนินงานวิจัย อาจจะเป็น 3 บท 4 บท หรือ 5 บท แล้วแต่ความเหมาะสม แต่ให้มีเนื้อหาสาระครอบคลุมรายละเอียดที่กล่าวมาแล้ว

2.5 การเผยแพร่ หลังจากที่ได้มีการสรุปและเขียนรายงานผลการปฏิบัติงานแล้ว ผู้นิเทศควรจะได้มีการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความสนใจนำไปใช้หรือต่อยอดต่อไป การเผยแพร่อาจทำได้หลายวิธี เช่น เวทีการนำเสนอผลงานทางวิชาการที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดการเผยแพร่ในลักษณะของบทความทางวิชาการ การเผยแพร่ทาง Internet เป็นต้น

3. เทคนิคการนิเทศแบบกัลยาณมิตร

รูปแบบกัลยาณมิตรนิเทศ: กรอบความคิดพื้นฐาน

กรอบความคิดพื้นฐานของกัลยาณมิตรนิเทศ คือหลักธรรมความเป็นกัลยาณมิตร

7 ประการ ในที่นี้มุ่งเอาประเภทครู หรือพี่เลี้ยงเป็นสำคัญ ได้แก่

3.1 ปิโย นำรักในฐานะเป็นที่สบายใจและสนิทสนม ชวนให้อยากเข้าไปปรึกษาไต่ถาม

3.2 ครุ นำเคารพ ในฐานะประพฤติสมควรแก่ฐานะให้เกิดความรู้สึกรับรอง เป็นที่พึ่งได้และปลอดภัย

3.3 ภาวนีโย นำเจริญใจหรือน่ายกย่อง ในฐานะทรงคุณ คือ ความรู้ และภูมิปัญญาแท้จริง ทั้งเป็นผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนเองเสมอ ควรเอาอย่าง ทำให้ระลึกและเอ่ยอ้างด้วยความซาบซึ้งภูมิใจ

3.4 วตตา จะรู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำ ว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี

3.5 วจนกขโม อคทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษา คำเสนอแนะ วิพากษ์วิจารณ์ อคทน ฟังได้ไม่เบื่อไม่ฉุนเฉียว

3.6 คมกิริยญ กถ กตตา แดงเรื่องกล้าได้ สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยาก ชับซ้อน

ให้เข้าใจและให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

3.7 โน จฏฐานะ นิโยชเย ไม่ชักนำในอฐานะ คือไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหล หรือ ชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย

จะเห็นได้ว่า กัลยาณมิตรธรรม 7 นี้ มุ่งเน้น ความปลอดโปร่งใจ ไม่บีบคั้น เน้นความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล สร้างความเข้าใจ กระจ่างแจ้ง แนะนำแนวทางที่ถูกต้องด้วยการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน

จากเทคนิคการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า วิธีการนำกิจกรรมต่าง ๆ ทางการนิเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลาหรือสถานการณ์นั้น ๆ มี 3 เทคนิค คือ เทคนิคการสอนแนะ เทคนิคการนิเทศโดยใช้กระบวนการวิจัย และเทคนิคการนิเทศแบบกัลยาณมิตร

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีผู้เสนอแนวคิดไว้หลายท่าน ดังนี้ อัมพรกัญญ์ บัวครอง (2553, หน้า 32-33) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถต้องมีความรู้ 4 ประการ และทักษะ 4 ประการ ดังนี้

ความรู้ 4 ประการ

1. ความรู้ว่าด้วยการจัดการ (Business management)
2. ความรู้ว่าด้วยพฤติกรรมของมนุษย์ (Human behaviors)
3. ความรู้ว่าด้วยหลักสูตร (Curriculum development implementation)
4. ความรู้ว่าด้วยการพัฒนาองค์กร (Organization development)

ทักษะ 4 ทักษะ

1. ทักษะในทางเทคนิค (Technical skill) คือ ทักษะในด้านการเงินและบัญชี การจัดหา (การซื้อและการจัดจ้าง) งานบริหารบุคคล ระเบียบ สารบรรณ การจัดระบบงาน
2. ทักษะในการครองตน (Human skill) คือ ทักษะในการกระตุ้น หรือจูงใจให้ทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ การติดต่อประสานงาน การแสดงภาวะผู้นำ การรู้จักประนีประนอม การสร้างขวัญกำลังใจ
3. ทักษะในการจัดการศึกษา (Technical-educational skill) คือ ทักษะในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาของหลักสูตร และของวิชาผู้บริหาร จำเป็นต้องมีทักษะในการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

4. ทักษะในการสร้างสรรค์ความคิด (Speculative creative skill) คือ ทักษะในการคาดการณ์ล่วงหน้าในลักษณะที่สามารถให้ห้องปฏิบัติการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างสมบูรณ์ และมีการบริการที่สนองความต้องการได้

Katz (1978 อ้างถึงใน อัมพรกัญญ์ บัวครอง, 2553, หน้า 26) ได้กล่าวว่า ทักษะการนิเทศที่สำคัญ มีดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิค (Technical skill) ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเทคนิคและวิธีการนิเทศที่จะให้ได้ผลดีที่สุด ตลอดจนการรู้จักเลือกใช้เครื่องมือในการทำงาน
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skill) คือ ความสามารถในการทำงานกับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ถือว่าการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ทำหน้าที่นิเทศ เพราะเป็นงานที่จะต้องทำร่วมกับคนอื่น
3. ทักษะคตินิยม (Honceptual skill) คือ ความสามารถในการเข้าใจความสำคัญของหน่วยงานของตน เข้าใจระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดจนความเข้าใจขอบข่าย องค์ประกอบ กลไกในการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

Glickman (2009 อ้างถึงใน อัมพรกัญญ์ บัวครอง, 2553, หน้า 26-30) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ต้องมีในการนิเทศและดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารกับคณะครูภายในโรงเรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอน พัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในโรงเรียนให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประสพผลสำเร็จของโรงเรียนในการจัดการศึกษา และได้เสนอแนวคิดคุณลักษณะของผู้นิเทศที่ผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติที่จำเป็นในตนเองก่อน 3 ประการ คือ

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้นิเทศ เป็นความรู้ที่ผู้บริหารต้องเข้าใจในสภาพความเป็นจริง ในสภาพการจัดการศึกษาบรรทัดฐาน และปรัชญาของโรงเรียน เพื่อนำโรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับครูและวิชาชีพครู เพื่อที่จะสามารถเลือกใช้วิธีการนิเทศแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับครูแต่ละประเภท
2. ทักษะด้านปฏิสัมพันธ์ (Interpersonal skill) เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเน้นความสามารถของผู้นิเทศในการสร้างใจในการพัฒนาครู และพัฒนาการนิเทศโดยใช้ความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ครู และสามารถเลือกใช้พฤติกรรมต่อเนื่องของการนิเทศ 10 พฤติกรรม มาเป็นพฤติกรรมต่อเนื่อง 4 แบบที่ใช้ในการนิเทศ เพื่อพัฒนา

ครูตามระดับวุฒิและความพร้อมของครูได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นการพัฒนาการนิเทศของตนเองด้วย

พฤติกรรมกรรมการนิเทศ 4 แบบ คือ

- 2.1 การนิเทศแบบชี้้นำด้วยการควบคุม (Directive control behaviors)
- 2.2 การนิเทศแบบชี้้นำโดยใช้ข้อมูลข่าวสาร (Directive informational behaviors)
- 2.3 การนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative)
- 2.4 การนิเทศแบบไม่ชี้้นำ (Nondirective behaviors)

การนิเทศ 10 พฤติกรรมที่ผู้นิเทศควรมี ดังนี้

- 1) การฟัง (Listening)
- 2) การทำให้กระจ่างชัด (Clarifying)
- 3) การกระตุ้นหรือเร้า (Encouraging)
- 4) การตอบสนอง (Reflecting)
- 5) การนำเสนอ (Presenting)
- 6) การแก้ปัญหา (Problem solving)
- 7) การต่อรอง (Negotiating)
- 8) การชี้แนะและสั่งการ (Directing)
- 9) การกำหนดมาตรฐาน (Standardizing)
- 10) การเสริมแรงหรือการให้กำลังใจ (Reinforcing)

3. ทักษะทางเทคนิควิธี (Technical skill) เป็นสิ่งที่ผู้นิเทศจำเป็นต้องใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับโรงเรียน ครู ทักษะทางสังคม เพื่อใช้พัฒนาบุคลิกภาพของครู โดยผู้นิเทศต้องมีทักษะ ดังนี้

- 3.1 การสังเกต (Observing)
- 3.2 การประเมินและทักษะการวางแผน (Assessing and planning)
- 3.3 การวิจัยและการประเมินผล (Research and evaluation)

Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) ได้กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารว่า ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีทักษะในการนิเทศ 5 ด้าน ต่อไปนี้

1. ทักษะในด้านความเป็นผู้นำ (Skill in leadership) ผู้นิเทศควรมีทักษะด้านความเป็นผู้นำเกี่ยวกับ 1) การส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น 2) การชักนำให้ผู้อื่นยอมรับวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน 3) การเสนอแนะความคิดเห็นให้กลุ่มในการวางแผนปฏิบัติงาน 4) การเสนอแนวความคิดวิธีการสอนใหม่ ๆ ตลอดทั้งแนะนำวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ครู 5) การส่งเสริม

ให้ครูสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ 6) การสร้างขวัญกำลังใจและจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน 7) การส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ 8) การสร้างความเป็นกันเองเพื่อให้เกิดความรู้สึกรักใคร่ชอบพอซึ่งกันและกัน 9) การแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน และ 10) ส่งเสริมให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์

2. ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ (Skill in human relation) ผู้นิเทศควรมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เกี่ยวกับ 1) การสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน 2) การยอมรับนับถือบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล 3) การสนใจในปัญหาและความต้องการของครู 4) การยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู 5) การสร้างความพอใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน 6) การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร่วมงาน 7) การให้ความช่วยเหลือครูในด้านการเรียนการสอน และแนะนำให้ครูได้ใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา 8) การสร้างความเป็นกันเองและความคุ้นเคยแก่ผู้ร่วมงาน และ 9) การแสดงความสุขภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความจริงใจต่อผู้อื่น

3. ทักษะในด้านกระบวนการกลุ่ม (Skill in group process) ผู้นิเทศควรมีทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม เกี่ยวกับ 1) การสร้างวัตถุประสงค์ในการทำงานของกลุ่ม 2) การอภิปรายร่วมกัน 3) การตัดสินใจร่วมกัน 4) การดำเนินงานร่วมกัน 5) การประเมินผลงานร่วมกัน และ 6) การสร้างวัตถุประสงค์ใหม่ในการทำงานของกลุ่ม จะใช้ผลที่ได้จากการประเมินร่วมกันมาประกอบการพิจารณา

4. ทักษะในการบริหารงานบุคคล (Skill in personnel administration) ผู้นิเทศควรมีทักษะด้านการบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับ 1) การสรรหาสมาชิกใหม่ของกลุ่มปฏิบัติงาน 2) การจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับหน้าที่การงาน 3) การให้คำปรึกษาแก่กลุ่มปฏิบัติงาน 4) การช่วยเหลือให้กำลังใจแก่กลุ่มปฏิบัติงาน 5) การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ 6) การสับเปลี่ยนตัวบุคลากร 7) การจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถของครู และ 8) การวิเคราะห์ปัญหาในการวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป

5. ทักษะในการประเมินผล (Skill in evaluation) ผู้นิเทศควรมีทักษะด้านการประเมินผล เกี่ยวกับ 1) การประเมินผลตามกระบวนการในการทำงาน 2) การเก็บรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ อย่างมีระบบ 3) การประเมินผลตามวัตถุประสงค์ 4) การช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินผลการทำงานของกลุ่มได้ 5) การช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของกลุ่มให้ดีขึ้น 6) การช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุงการทำงานของตนเอง 7) ส่งเสริมการประเมินผลตนเอง และ 8) การประเมินผลตามความสามารถของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น

Gwynn (1974 อ้างถึงใน ฟิรพัตน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 30-31) ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศกรรมมีสมบัติดังนี้ 1) เป็นผู้ริเริ่ม (Initiator) เป็นผู้เสนอความคิดใหม่ กำหนดจุดมุ่งหมายของปัญหา เข้าใจลักษณะความคิดของกลุ่มเสนอแนะจุดประสงค์ตามแนวความคิดนั้น 2) เป็นผู้นำทาง (Director) เป็นผู้ช่วยกลุ่มวางจุดมุ่งหมายและกำหนดแนวทาง รวบรวม แยกแยะข้อมูลเหตุการณ์ต่าง ๆ 3) เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ช่วยให้มี การสื่อความหมายของสมาชิกในกลุ่ม ให้กลุ่มมีความเข้าใจตรงกัน 4) เป็นผู้ให้กำลังใจ (Encourager or stimulator) เป็นผู้คอยกระตุ้น เชื้อเชิญให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในกลุ่มรวมถึงการยอมรับบทบาทของผู้อื่น 5) เป็นผู้ประสานงาน (Harmonizer) เป็นผู้ที่สนับสนุนการแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา ยอมรับว่าความเห็นที่แตกต่างมีประโยชน์ และจำเป็นสำหรับความก้าวหน้า 6) เป็นผู้สรุป (Summarizer or synthesizer) เป็นผู้ทำหน้าที่สรุปสิ่งที่ได้จากการอภิปรายกลุ่มและนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้ 7) เป็นผู้เสาะหาข้อเท็จจริง (Fact seeker or information founder) ต้องเป็นผู้ไต่ถามถึงข้อมูลความจริง ตัวอย่างหรือหลักการต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาหรือแก้ปัญหา 8) เป็นผู้ประนีประนอม (Compromiser) เป็นผู้ประสานงานแนวความคิดของสมาชิกพยายามแก้ความขัดแย้งในกลุ่ม 9) เป็นผู้ให้ข้อเท็จจริง (Resource person or consultant) เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาใด ๆ เฉพาะเรื่องที่จะให้ข้อมูลความจริง หรือตัวอย่างประสบการณ์ 10) เป็นผู้จัดการ (Arranger) เป็นผู้กระตุ้นเตรียมสถานที่ประชุม สัมมนา ดูแลอำนวยความสะดวก เช่น จัดให้มีเครื่องขยายเสียง เครื่องดื่ม และอุปกรณ์ที่จะใช้ เป็นต้น 11) เป็นโฆษก (Spokesman) แถลงผลการประชุม 12) เป็นผู้บันทึก (Recorder or secretary) 13) เป็นผู้ประเมินผล (Evaluator) เป็นผู้เปรียบเทียบข้อมูล ประเมินความก้าวหน้า และวางมาตรฐานการทำงานขั้นต่อไป 14) เป็นผู้สังเกตการณ์ (Observer or analyzer) เป็นผู้วิเคราะห์ รายงานกลุ่มเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกลุ่มแหล่งวิชาการที่ใช้ว่าเหมาะสมหรือไม่ 15) เป็นผู้มีอาวุโส (Status roles) เป็นที่เคารพนับถือทั้งในและนอกกลุ่ม

Imundo (1980 อ้างถึงใน ฟิรพัตน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 31) ได้กล่าวว่า การนิเทศที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้นิเทศต้องมีทักษะต่อไปนี้คือ 1) ทักษะในการจูงใจคนให้ทำประโยชน์ให้แก่องค์กร 2) ทักษะด้านแนวความคิดเกี่ยวกับการทำงาน พฤติกรรม วุฒิภาวะและไวต่อความรู้สึกของแต่ละบุคคล 3) เป็นนักติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิผล มีความมานะ บากบั่นให้แก่กลุ่มและงาน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะจูงใจให้บุคคลทำงานด้วยความสมัครใจ 4) มีความสามารถในการควบคุมเมื่อมีเหตุการณ์ที่จำเป็นเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว 5) มีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม และมีความสามารถทางด้านเทคนิคสูงในงานที่ดูแลรับผิดชอบ

Alfonso, Firth and Neveille (1981, อ้างถึงใน ฟิรพัตน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 31-33) ได้กล่าวว่า ทักษะของการนิเทศที่สำคัญนั้นมี 3 ด้าน คือ ทักษะเชิงมนุษย์ (Human skills) ทักษะ

เชิงการจัดการ (Managerial skills) และทักษะเชิงเทคนิควิธี (Technical skills) รายละเอียดมี ดังนี้

1. ทักษะเชิงมนุษย์ (Human skills) เป็นความสามารถในการเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ หรือมีศิลปะในการเข้ากับคนอื่น เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม หรือสามารถร่วมกันได้ สามารถจูงใจคนให้เกิดความร่วมมือในการทำงานด้วยความเต็มใจ ทำให้หมู่คณะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากครูแต่ละคนมีประสบการณ์ในการทำงาน ความรู้ และศักยภาพที่ต่างกัน ดังนั้น ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีพื้นฐานทักษะการนิเทศที่จะมาประกอบการใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ 1) การมีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) เป็นความสามารถที่จะเข้าใจในความคิด ความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี 2) การตระหนักในตนเอง (Self awareness) เป็นการรู้จักการประเมินตนเอง รู้จักตนเอง และบทบาทของตนเอง 3) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (Acceptance of individual difference) คือ ความแตกต่างของบุคคลทั้งรูปร่าง ลักษณะภายนอกและภายใน ผู้นิเทศต้องเข้าใจในพฤติกรรมและให้การตอบสนองในทางที่พึงประสงค์ 4) การตระหนักในมุมมองของคน (Perceptual awareness) คือ การมองเห็นข้อเท็จจริงของคน ซึ่งแต่ละคนจะมองและแสดงออกตามความนึกคิดของตนเอง ทำให้เกิดความเห็นที่หลากหลาย 5) การปฐมนิเทศเพื่อนร่วมงาน (Orientation to colleagues) คือ การทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมงานในการแบ่งงานอย่างยุติธรรมตามความรู้ความสามารถ ความสนใจ การกำหนดมาตรฐานของงาน ให้ความสำคัญในงานของผู้ร่วมงาน และกลุ่มทักษะพื้นฐานดังกล่าว

2. ทักษะเชิงการจัดการ (Managerial skills) การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นตลอดเวลา โดยเฉพาะกลุ่มครู ผู้นิเทศจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการนิเทศ การจัดการการทำงานเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ ซึ่งจะต้องใช้กระบวนการต่าง ๆ โดยให้ความหมายของทักษะในการจัดการว่า เป็นความสามารถของผู้นิเทศที่จะแสวงหา และดำรงไว้ซึ่งสภาพเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนให้งานดำเนินไปตามความต้องการ เน้นความสามารถของผู้นิเทศที่จะประสานงาน แก้ปัญหาและพัฒนาบุคลากรให้สัมพันธ์กับหน่วยงานขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีทักษะพื้นฐานด้านการจัดการ ซึ่งประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้ คือ 1) การวางแผน (Planning) การกำหนดเป้าประสงค์ขององค์กร (Goal) การกำหนดจุดประสงค์ของงาน (Objective) และการกำหนดแผนงานที่จะต้องแสดงให้เห็นถึงงานและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน คือ ผู้นิเทศต้องเข้าใจเป้าประสงค์และจุดประสงค์ขององค์กร รวมทั้งสามารถวิเคราะห์และวางแผนและวางแผนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ 2) การจัดบุคลากร (Staffing) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เช่น การบริหารงานบุคคล การปฐมนิเทศ การกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงาน การคัดเลือกบุคลากรใหม่ การเลื่อนขั้น และการพัฒนาวิชาชีพ 3) การจัดองค์กร (Organizing) คือ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงาน การมอบหมายงาน

ให้รับผิดชอบ 4) การควบคุมดูแล (Controlling) ได้แก่ การปรับเปลี่ยนแก้ไขการปฏิบัติงานให้เหมาะสมให้ก้าวหน้า มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการศึกษาปัญหาที่เห็นสาเหตุหรืออุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน 5) การตัดสินใจ (Decision making) ได้แก่ การใช้หลักเหตุผล การมีส่วนร่วม และการพิจารณาทางเลือกเพื่อประกอบการตัดสินใจ

3. ทักษะเชิงเทคนิควิธี (Technical skills) เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ (Knowledge) วิธีการ (Method) เทคนิค (Techniques) และความรู้ความชำนาญพิเศษเกี่ยวกับวิชาชีพ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ที่รับผิดชอบทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษา จะต้องรู้จักใช้ทักษะ/ เทคนิคที่สำคัญ ๆ มาช่วยในการนิเทศการศึกษา คือ ทักษะการเป็นผู้นำที่ดี จะช่วยจูงใจผู้รับการนิเทศให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ช่วยให้สื่อสารกับผู้รับการนิเทศได้อย่างเข้าใจ ทักษะในการบริหารจัดการบุคคล จะเป็นการให้บุคคลร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และทักษะในการวัดผลและประเมินผล ซึ่งผู้นิเทศจะต้องวัดและประเมินผลกระบวนการต่าง ๆ หลังจากแก้ไขปัญหาแล้ว เพื่อจะได้ปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) แบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำ 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านกระบวนการกลุ่ม 4) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 5) ด้านการประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านความเป็นผู้นำ

Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศควรมีทักษะด้านความเป็นผู้นำเกี่ยวกับ 1) การส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น 2) การชักนำให้ผู้อื่นยอมรับวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน 3) การเสนอแนะความคิดเห็นให้กลุ่มในการวางแผนปฏิบัติงาน 4) การเสนอแนวความคิดวิธีการสอนใหม่ ๆ ตลอดจนแนะนำวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ครู 5) การส่งเสริมให้ครูสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ 6) การสร้างขวัญกำลังใจและจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน 7) การส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ 8) การสร้างความเป็นกันเองเพื่อให้เกิดความรู้สึกรักใคร่ชอบพอซึ่งกันและกัน 9) การแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน และ 10) ส่งเสริมให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์ เช่นเดียวกับ Gwynn (1974 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศควรมีสมบัติดังนี้ 1) เป็นผู้ริเริ่ม (Initiator) เป็นผู้เสนอความคิดใหม่ กำหนดจุดมุ่งหมายของปัญหาเข้าใจ ลักษณะความคิดของกลุ่มเสนอแนะจุดประสงค์ตามแนวความคิดนั้น 2) เป็นผู้นำทาง (Director)

เป็นผู้ช่วยกลุ่มวางจุดมุ่งหมายและกำหนดแนวทาง รวบรวม แยกแยะข้อมูลเหตุการณ์ต่าง ๆ และอัมพรกัญญ์ บัวครอง (2553, หน้า 32-33) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถต้องมีทักษะในการสร้างสรรค์ความคิด (Speculative creative skill) คือ ทักษะในการคาดการณ์ล่วงหน้าในลักษณะที่สามารถให้อีกการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ได้อย่างสมบูรณ์ และมีการบริการที่สนองความต้องการได้

จากทักษะด้านความเป็นผู้นำ สรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีกระบวนการชักจูงให้บุคลากรสามารถทำงานได้ โดยมีการสร้างความเชื่อมั่น และการสนับสนุนให้เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2. ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์

Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศควรมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เกี่ยวกับ 1) การสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน 2) การยอมรับนับถือบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล 3) การสนใจในปัญหาและความต้องการของครู 4) การยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู 5) การสร้างความพอใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน 6) การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร่วมงาน 7) การให้ความช่วยเหลือครูในด้าน การเรียนการสอนและแนะนำให้ครูได้ใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา 8) การสร้างความเป็นกันเองและความคุ้นเคยแก่ผู้ร่วมงาน และ 9) การแสดงความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความจริงใจต่อผู้อื่น เช่นเดียวกับ Alfonso, Firth and Neville (1981 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) ได้กล่าวว่า ทักษะของการนิเทศในทักษะเชิงมนุษย์ (Human skills) เป็นความสามารถในการเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ หรือมีศิลปะในการเข้ากับคนอื่น เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม หรือสามารถร่วมกันได้ สามารถจูงใจคนให้เกิดความร่วมมือในการทำงานด้วยความเต็มใจ ทำให้หมู่คณะยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากครูแต่ละคนมีประสบการณ์ในการทำงาน ความรู้ และศักยภาพที่ต่างกัน ดังนั้น ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีพื้นฐานทักษะการนิเทศที่จะมาประกอบการใช้ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ 1) การมีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) เป็นความสามารถที่จะเข้าใจในความคิด ความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี 2) การตระหนักในตนเอง (Self awareness) เป็นการรู้จักการประเมินตนเอง รู้จักตนเอง และบทบาทของตนเอง 3) การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (Acceptance of individual difference) คือ ความแตกต่างของบุคคลทั้งรูปร่างลักษณะภายนอกและภายใน ผู้นิเทศต้องเข้าใจในพฤติกรรมและให้การตอบสนองในทางที่พึงประสงค์ 4) การตระหนักในมุมมองของคน (Perceptual awareness) คือ การมองเห็นข้อเท็จจริงของคน ซึ่งแต่ละคนจะมองและแสดงออกตามความนึกคิดของตนเอง ทำให้เกิดความเห็นที่หลากหลาย 5) การปลูมนิเทศเพื่อนร่วมงาน (Orientation to colleagues) คือ

การทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมงานในการแบ่งงานอย่างยุติธรรมตามความรู้ความสามารถ ความสนใจ การกำหนดมาตรฐานของงาน ให้ความสำคัญในงานของผู้ร่วมงาน และกลุ่มทักษะ พื้นฐานดังกล่าว เช่นเดียวกับ Katz (1978 อ้างถึงใน อัมพรกัญญ์ บัวครอง, 2553, หน้า 26) ได้กล่าวว่า ทักษะการนิเทศที่สำคัญควรมี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human skill) คือ ความสามารถในการทำงานกับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ถือว่าการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ทำหน้าที่นิเทศ เพราะเป็นงานที่จะต้องทำร่วมกับคนอื่น และ Glickman (2009 อ้างถึงใน อัมพรกัญญ์ บัวครอง, 2553, หน้า 26-30) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ต้องมีในการนิเทศและดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารกับคณะครูภายในโรงเรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอน พัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในโรงเรียนให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ต้องมีทักษะด้านปฏิสัมพันธ์ (Interpersonal skill) เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยเน้นความสามารถของผู้นิเทศในการสร้างใจในการพัฒนาครู และพัฒนาการนิเทศโดยใช้ความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาครูตามระดับวุฒิและความพร้อมของครูได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นการพัฒนาการนิเทศของตนเองด้วย

จากทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ สรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีศิลปะศาสตร์ในการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความรักใคร่ นับถือ ยอมรับ เกิดการร่วมมือ ร่วมใจ ทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

3. ทักษะในด้านกระบวนการกลุ่ม

Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศควรมีทักษะ ด้านกระบวนการกลุ่ม เกี่ยวกับ 1) การสร้างวัตถุประสงค์ในการทำงานของกลุ่ม 2) การอภิปรายร่วมกัน 3) การตัดสินใจร่วมกัน 4) การดำเนินงานร่วมกัน 5) การประเมินผลงานร่วมกัน และ 6) การสร้างวัตถุประสงค์ใหม่ในการทำงานของกลุ่ม จะใช้ผลที่ได้จากการประเมินร่วมกันมาประกอบการพิจารณา เช่นเดียวกับ Alfonso, Firth, and Neveille (1981 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) ได้กล่าวว่า ทักษะเชิงการจัดการ (Managerial skills) การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นตลอดเวลา โดยเฉพาะกลุ่มครู ผู้นิเทศจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการนิเทศการจัดการ การทำงานเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะ ซึ่งจะต้องใช้กระบวนการต่าง ๆ โดยให้ความหมายของทักษะในการจัดการว่า เป็นความสามารถของผู้นิเทศที่จะแสวงหา และดำรงไว้ซึ่งสภาพเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนให้งานดำเนินไปตามความต้องการ เน้นความสามารถของผู้นิเทศที่จะประสานงาน แก้ปัญหาและพัฒนาบุคลากรให้สัมพันธ์กับหน่วยงานขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศจำเป็นต้องมีทักษะพื้นฐานด้านการจัดการ ซึ่งประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังนี้ คือ 1) การวางแผน (Planning) การกำหนด

เป้าประสงค์ขององค์กร (Goal) การกำหนดจุดประสงค์ของงาน (Objective) และการกำหนดแผนงานที่จะต้องแสดงให้เห็นถึงงานและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจน คือ ผู้นิเทศต้องเข้าใจเป้าประสงค์และจุดประสงค์ขององค์กร รวมทั้งสามารถวิเคราะห์และวางแผนและวางแผนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ 2) การจัดบุคลากร (Staffing) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เช่น การบริหารงานบุคคล การปฐมนิเทศ การกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงาน การคัดเลือกบุคลากรใหม่ การเลื่อนขั้น และการพัฒนาวิชาชีพ 3) การจัดองค์กร (Organizing) คือ การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงาน การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ 4) การควบคุมดูแล (Controlling) ได้แก่ การปรับเปลี่ยนแก้ไขการปฏิบัติงานให้เหมาะสมให้ก้าวหน้า มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการศึกษาปัญหาที่เห็นสาเหตุหรืออุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน 5) การตัดสินใจ (Decision making) ได้แก่ การใช้หลักเหตุผล การมีส่วนร่วม และการพิจารณาทางเลือกเพื่อประกอบการตัดสินใจ และ Imundo (1980 อ้างถึงใน พีรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 31) ได้กล่าวว่า การนิเทศที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้นิเทศต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม และมีความสามารถทางด้านเทคนิคสูงในงานที่ดูแลรับผิดชอบ

จากทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม สรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องร่วมกันสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงาน มีการมอบหมายงานให้บุคลากรอย่างเหมาะสมและทั่วถึง และประเมินผลงานร่วมกันภายในกลุ่ม

4. ทักษะในด้านการบริหารงานบุคคล

Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พีรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 31) ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศควรมีทักษะด้านการบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับ 1) การสรรหาสมาชิกใหม่ของกลุ่มปฏิบัติงาน 2) การจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับหน้าที่การงาน 3) การให้คำปรึกษาแก่กลุ่มปฏิบัติงาน 4) การช่วยเหลือให้กำลังใจแก่กลุ่มปฏิบัติงาน 5) การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ 6) การสับเปลี่ยนตัวบุคลากร 7) การจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถของครู และ 8) การวิเคราะห์ปัญหาในการวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป เช่นเดียวกับ Alfonso, Firth, and Neveille (1981 อ้างถึงใน พีรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 31) ได้กล่าวว่า ทักษะเชิงการจัดการ (Managerial skills) ในการจัดบุคลากร (Staffing) คือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับบุคคล เช่น การบริหารงานบุคคล การปฐมนิเทศ การกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงาน การคัดเลือกบุคลากรใหม่ การเลื่อนขั้น และการพัฒนาวิชาชีพ การจัดองค์กร (Organizing) คือ การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงาน การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ การควบคุมดูแล (Controlling) ได้แก่ การปรับเปลี่ยนแก้ไขการปฏิบัติงานให้เหมาะสมให้ก้าวหน้า มีประสิทธิภาพ และอัมพรกัญญา บัวครอง (2553, หน้า 32-33) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถต้องมีทักษะใน

การครองตน (Human skill) คือ ทักษะในการกระตุ้น หรือจูงใจให้ทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ การติดต่อประสานงาน การแสดงภาวะผู้นำ การรู้จักประนีประนอม การสร้างขวัญกำลังใจ

จากทักษะด้านการบริหารงานบุคคล สรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องมีทักษะในการดำเนินงานเกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานตามที่ต้องการ และบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินการตั้งแต่กำหนดนโยบาย วางแผนกำลังคน การจัดและสรรหาบุคลากร ให้อำนาจและขวัญกำลังใจ การพัฒนาและรักษาบุคลากรให้อยู่กับสถานศึกษาให้นานที่สุด

5. ทักษะในด้านการประเมินผล

Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พิศพัฒน รุ่งเรือง, 2553, หน้า 31) ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศควรมีทักษะด้านการประเมินผล เกี่ยวกับ 1) การประเมินผลตามกระบวนการในการทำงาน 2) การเก็บรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ อย่างมีระบบ 3) การประเมินผลตามวัตถุประสงค์ 4) การช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินผลการทำงานของกลุ่มได้ 5) การช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของกลุ่มให้ดีขึ้น 6) การช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุงการทำงานของตนเอง 7) ส่งเสริมการประเมินผลตนเอง และ 8) การประเมินผลตามความสามารถของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น เช่นเดียวกับ Gwynn (1974 อ้างถึงใน พิศพัฒน รุ่งเรือง, 2553, หน้า 31) ได้กล่าวว่า ผู้นิเทศควรมีสมบัติดังนี้ เป็นผู้ประเมินผล (Evaluator) เป็นผู้เปรียบเทียบข้อมูล ประเมินความก้าวหน้า และวางมาตรฐานการทำงานขั้นต่อไป และ Glickman (2009 อ้างถึงใน อัมพรกัญญ บัวครอง, 2553, หน้า 26-30) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีทักษะการประเมินผลและทักษะการวางแผน (Assessing and planning) เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ซึ่งจะมีเกณฑ์มาตรฐานเป็นตัวกำหนดผลการประเมิน

จากทักษะด้านการประเมินผล สรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องดำเนินการกำกับควบคุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการทำงานหรือประเมินค่าว่า การทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ จะช่วยให้ทราบความก้าวหน้าหรือความล้มเหลวของการดำเนินงาน ทำให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงแนวทางดำเนินงานต่อไป

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีผู้เสนอแนวคิดไว้หลายท่าน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ได้กล่าวว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

(Competencies of learners) หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้เรียนทุกคนมีและใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ได้แก่ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจทางสังคมลักษณะนิสัยส่วนตัว ตลอดจนรูปแบบความคิดและวิธีการคิด ความรู้สึกและการกระทำ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้สมรรถนะสำคัญ 5 ประการของผู้เรียน เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

สมรรถนะที่ประเมิน

1.1 มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร

1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม

1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม

1.4 วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

1.5 เขียนบันทึกเหตุการณ์ประจำวันแล้วเล่าให้เพื่อนฟังได้

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

สมรรถนะที่ประเมิน

- 2.1 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์
- 2.2 มีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์
- 2.3 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- 2.4 มีความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ
- 2.5 ตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้ มาใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหามีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

สมรรถนะที่ประเมิน

- 3.1 สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้
- 3.2 ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา
- 3.3 เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงในสังคม
- 3.4 แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 3.5 สามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

สมรรถนะที่ประเมิน

- 4.1 เรียนรู้ด้วยตนเองได้เหมาะสมตามวัย
- 4.2 สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้
- 4.3 นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
- 4.4 จัดการปัญหาและความขัดแย้งได้เหมาะสม
- 4.5 หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้าน

การเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม
สมรรถนะที่ประเมิน

- 5.1 เลือกและใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมตามวัย
- 5.2 มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี
- 5.3 สามารถนำเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาตนเอง
- 5.4 ใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 5.5 มีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี

ประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีประโยชน์ต่อเด็ก เพราะเด็กไม่ใช่ผู้ใหญ่ตัวเล็ก ๆ แต่เด็กคือ เด็กที่มีความรู้สึก ความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งจะถูกหรือผิดขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่ที่จะช่วยนำพาเข้าสู่เส้นทางที่ถูกที่ควร มีโอกาสและเข้าถึงโอกาสที่จะได้รับความรักและการปกป้องดูแล เด็กจึงจะเจริญเติบโต เป็นเด็กแข็งแรง เก่ง ดี มีสุขอย่างสมคูล เพราะการดำเนินชีวิตของเด็กหมายถึง เรื่องของชีวิตที่เป็นอยู่ทั้งหมด ซึ่งอยู่ในระบบความสัมพันธ์ของสิ่งทั้งหลายในธรรมชาติหรือโลก ในระบบความสัมพันธ์นี้ สิ่งทั้งหลายเป็นเหตุปัจจัยส่งผลกระทบต่อกัน เมื่อระบบสัมพันธ์นี้ดำเนินไป ถ้าองค์ประกอบบางอย่างมีพฤติกรรมหรือความเป็นไปที่ไม่ดี ก็จะเกิดผลเสียต่อระบบทั้งหมด เพราะในโลกหรือธรรมชาติที่เป็นระบบความสัมพันธ์ ซึ่งทุกอย่างเป็นหน่วยย่อยสัมพันธ์กันนี้ มนุษย์เป็นองค์ประกอบพิเศษ ที่สามารถฝึกฝน เรียนรู้ และพัฒนาได้ ถ้ามนุษย์ได้พัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติที่ดีแล้ว ก็จะประเสริฐเป็นปัจจัยที่ดีในระบบองค์รวม ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ในระบบให้ดีขึ้น การพัฒนาสมรรถนะของเด็ก ซึ่งเป็นองค์รวมอยู่ในตัวและการทำงานในชีวิต คือ การดำเนินชีวิตก็เป็นองค์รวม การพัฒนาสมรรถนะโดยใช้ภาวนา 4 จะเกิดประโยชน์ต่อเด็ก ดังนี้

1. การพัฒนาด้านการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ เรียกว่า ภาวนา หมายถึง การสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ เครื่องใช้ไม้สอย เทคโนโลยี อาหารการกิน สิ่งบริโภค สิ่งที่พบเห็น ได้ยิน ได้ฟัง คือ ประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดผลดี เช่น กินอาหาร พัฒนาร่างกายให้แข็งแรง เจริญเติบโต มีสุขภาพดี ใช้เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ฟังวิทยุ ดูทีวี จะทำให้เด็กสามารถเลือกและใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตัวเองได้อย่างถูกต้อง

2. การพัฒนาด้านการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเพื่อนมนุษย์ เรียกว่า ศิลภาวนา หมายถึง การอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่ในครอบครัว ให้เป็นความสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่เบียดเบียน ไม่ก่อความเดือดร้อน ไม่ทำร้าย ไม่ละเมิด แต่มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ทำให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีงาม เกื้อกูล และสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการสร้างประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม

3. การพัฒนาด้านจิตใจ เรียกว่า จิตภาวนา หมายถึง สภาพจิตใจ ทั้งความรู้สึก/ อารมณ์ ความสุข ความทุกข์ ความเข้มแข็ง เรื่องของคุณธรรม ความดี เรื่องของสมรรถภาพจิตใจ ความเข้มแข็ง หมั่นเพียร อดทน ความมีสติ สมาธิ ฯลฯ และด้านความสุข ความสดชื่น เบิกบาน ทุกอย่างที่อยู่ในจิตใจ นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ที่ทำให้เด็กเกิดความสามารถในการคิด เพื่อตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

4. การพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ เรียกว่า ปัญญาภาวนา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ ที่เน้นการรู้ตรงตามเป็นจริง หรือรู้ตามที่มันเป็น การรู้จักคิด ความมีเหตุผล การรู้จักแสวงหาความรู้ และการแสดงความคิดเห็น ที่จะนำเด็กไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ ทำให้เกิด การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น การจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก จึงต้องพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการสื่อสาร รับ-ส่งสาร ใช้ภาษาถ่ายทอด ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการคิด สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้ หรือเพื่อตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการแก้ปัญหา บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

การจัดกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความเจริญก้าวหน้าของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ครุจำเป็นต้องเตรียมเด็กให้รับมือกับสภาพแวดล้อมและความเจริญของยุคสมัย ด้วยการให้เด็กมีคุณสมบัติพร้อมที่จะอยู่ในสภาพแวดล้อมและมีชีวิตในสังคมนี้อย่างดีที่สุดในอนาคต โดยการสอน อบรม แนะนำ ปลูกฝังเด็ก ดังนี้

1. เข้าถึงธรรมชาติ รู้จักปฏิบัติต่อวัตถุสร้างสรรค์ของมนุษย์ ตลอดจนเทคโนโลยี ด้วยการให้เกิดความสำนึกตระหนัก เกื้อกูลหนุนกัน ปลูกฝังให้เด็กใช้ชีวิตสร้างสรรค์ โดยเฉพาะเทคโนโลยี โดยไม่แปลกแยกกับธรรมชาติ พัฒนาให้เด็กเข้าถึงความจริงของธรรมชาติ และมีความสุขได้ในท่ามกลางธรรมชาติ

2. ไม่ขาดไมตรี คือ มีทักษะชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ มีความพร้อมที่จะอยู่ร่วมอย่างสร้างสรรค์สังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมด้านเพื่อนมนุษย์ สิ่งแวดล้อมด้านธรรมชาติ รวมถึงโลกแห่งวัตถุทั้งหมด ผู้ใหญ่จะต้องเปลี่ยนแปลงให้เด็กมีการพัฒนาในทางที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ และเกื้อกูล ไม่เห็นแก่ตัว

3. มีจิตตั้งมั่น ไม่ประมาท ไม่หลงไหลเพลิดเพลินไปกับสิ่งภายนอกที่มาล่อชักจูง มีจิตใจเข้มแข็ง มีพื้นฐานจิตใจที่มุ่งมั่นจะพัฒนาชีวิตของตนเองให้เจริญงอกงามขึ้นไปจนเต็มสุดศักยภาพแห่งความเป็นมนุษย์ของคน พัฒนาความสามารถที่จะมีความสุข และสามารถเข้าถึงความสุขที่สูงขึ้น ลึกซึ้งขึ้น

4. ใช้ปัญญาพาชีวิตถึงจุดหมาย มีปัญญาสามารถคิดแก้ปัญหาได้ และนำทางพาชีวิตไปให้ถึงจุดหมาย ข้อนี้เป็นข้อที่จะทำให้ทุกข้อที่กล่าวมาบรรลุผลสำเร็จ

เป้าหมายที่แท้จริงก็คือ เราต้องการให้เด็กเกิดมีปัจจัยภายใน คือ คุณสมบัติในตัวเขาเองที่จะมีความสุขในการเรียน ครูผู้เป็นปัจจัยภายนอกที่ดี จึงต้องหาทางจัดการต่าง ๆ เพื่อเป็นตัวกลางในการเหนี่ยวนำให้เด็กพัฒนาคุณสมบัติที่เป็นปัจจัยภายในของเขาเองขึ้นมา โดยทำบทเรียนและกิจกรรมให้สนุกสนานที่จะปลุกเร้าความสนใจในการเรียน ซึ่งถ้าเด็กมีความสนใจในเนื้อหาสิ่งที่เรียนแล้ว ก็จะเริ่มมีความสุขในการเรียนสิ่งนั้น แล้วความสุขก็จะพัฒนาไปกับความก้าวหน้าในการเรียนที่เด็กได้เกิดความรู้ เข้าใจ และมีความอยากเรียนรู้เพิ่มขึ้น ความสุขที่เกิดจากปัจจัยภายในของเด็กเองก็จะบรรลุเป้าหมาย แต่ถ้าเด็กติดอยู่แค่การจัดตั้ง ต้องรอให้ปัจจัยภายนอกมาจัดให้เด็กได้เรียนอย่างสนุกเรื่อยไปหรือเกิดเป้าหมายพลิกผันไป กลายเป็นว่าเด็กติดอยู่ที่ความสุขที่ครูจัดให้ นั่นเด็กจะกลายเป็นผู้พึ่งพาต้องขึ้นกับปัจจัยภายนอกที่ครูจัดตั้ง เด็กต้องรอ และครูต้องจัดตั้งกันเรื่อยไป ซึ่งในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น ไม่มีใครมาคอยจัดตั้งให้ เด็กจะอยู่กับความสุข ความทุกข์ที่จะมีจะเป็นตามธรรมดา เด็กจะต้องเผชิญกับสิ่งทั้งหลาย โดยเอาปัจจัยภายใน คือ ปัญญาของตนเองมาใช้ ปฏิบัติจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งสามารถที่จะมีจะสร้างความสุขในตัวเอง ถ้าครูไม่สามารถให้ความสุขจัดตั้งปลุกเร้าให้เด็กเกิดปัจจัยภายในที่จะมีความสุขด้วยตนเอง แต่กลับทำให้เด็กมีความสุขที่ขึ้นกับการจัดตั้งแล้ว เด็กจะกลายเป็นนักพึ่งพาและจะยิ่งอ่อนแอลง ต่อไป เมื่อไม่มีใครจัดตั้งความสุขให้ เด็กก็จะทุกข์หนัก ทุกข์ง่าย และสุขยากขึ้นเรื่อย ๆ

การศึกษาแบบมีเด็กเป็นศูนย์กลาง จึงเป็นเป้าหมายสำคัญ ที่ครูจะจัดสรร โอกาสให้เด็กสามารถสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง ให้เด็กจะมีความสุขจากการทำและพัฒนาชีวิตด้านต่าง ๆ ให้สูงขึ้น ไป ดังนั้น ทางบ้านควรประสานกับทาง โรงเรียน ดังนี้

1. จัดให้มีการพบกัลยาณมิตร จัดสิ่งแวดล้อมทางสังคม ตั้งแต่พ่อแม่ คนในครอบครัว ครู เพื่อนที่จะมีอิทธิพลชักจูงโน้มนำเด็กไปในทางที่ดี

2. จัดวางระเบียบแบบแผนที่จะสร้างเป็นวิถีชีวิตขึ้นมา ด้วยการกำหนดวินัยที่เป็นรูปธรรม เช่น กฎกติกา ซึ่งควรเป็นไปด้วยความตกลงยอมรับร่วมกัน ซึ่งเจองอบายให้เข้าใจเหตุผล เห็นประโยชน์ว่า กฎกติกานั้นจะมาช่วยให้เด็กถอนตัวจากสิ่งที่เขารู้ว่ามิโทษ แต่เขาคิดอยู่นั้นได้สำเร็จ เพราะวินัยคือการจัดสรร โอกาสที่จะทำให้คนมีโอกาสในการจะทำอะไรให้สำเร็จถึงจุดหมายที่ต้องการ

3. เปลี่ยนแนวคิดใหม่ให้มีแนวคิดที่จะสร้างทัศนคติต่อโลกและชีวิต ด้วยการเข้าใจความสุขที่ไร้การเบียดเบียน ที่ต่างจากความสุขที่เป็นนายเหนือธรรมชาติ ระบบการศึกษาจะต้องพัฒนาให้เด็กมีแนวคิด มีทัศนคติในการมองโลกว่า เป็นระบบความสัมพันธ์ที่เราเองเป็นส่วนร่วมอันหนึ่ง และเราเป็นส่วนร่วมพิเศษ ที่จะต้องพัฒนาตัวเองให้มีชีวิตที่ดีของตนเอง ร่วมเกี่ยวพันโลกให้ดีงาม เป็นโลกที่เป็นสุข ไร้การเบียดเบียน

บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

การศึกษาเริ่มต้นในครอบครัว เพราะพ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูก พ่อแม่ควรปลูกฝังให้ลูกรู้จักใช้อินทรีย์เพื่อการเรียนรู้จนเป็นนิสัย คือ ความเป็น ฟังเป็น ไม่ติดอยู่แค่ความรู้สึกชอบ-ไม่ชอบ อยากรู้อยากเห็น หรือแค่ลุ่มหลง เพลิดเพลิน เอาแต่สนุกสนาน มัวเมา แต่สามารถได้ความรู้ ได้ความคิด ได้สติ ได้ประโยชน์ สิ่งที่พ่อแม่ควรปลูกฝังให้ลูก มีดังนี้

1. ความใฝ่รู้ ให้ลูกมีจิตสำนึกในการฝึกตน รู้ว่าชีวิตของเราจะดี ถ้าได้ฝึกตัวเอง และเข้าใจได้ว่า ถ้าเจอสิ่งที่ยากหรือสถานการณ์ที่ยาก ก็จะได้ฝึกตัวเองมากขึ้น และสามารถชอบสิ่งที่ยากเหล่านี้ได้ หากลูกไม่ได้ฝึก ไม่ได้ศึกษา ไม่ได้พัฒนา จะมีแต่ความทุกข์ เพราะต้องฝืนใจ ทำแล้วไม่ได้ผล จึงเสียสุขภาพจิต ในทางกลับกัน เด็กที่ใฝ่ฝึกฝน ต้องการเรียนรู้ พัฒนาดน และทำด้วยความเต็มใจ ทั้งสุขภาพจิตก็ดี มีแต่ความสุข และสามารถทำให้สำเร็จได้ผลด้วย ซึ่งจะทำให้ลูกพัฒนาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ด้วยการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยความสัมพันธ์อันดีต่อผู้อื่น และช่วยให้ลูกมีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล และคุณธรรม

2. รู้จักคิด เวลาลูกจะทำอะไรสักอย่าง พ่อแม่ควรหัดให้ลูกได้คิดว่า กิจกรรมที่เรา กำลังจะทำอยู่นี้จะก่อความเดือดร้อนเบียดเบียนแก่ผู้อื่นหรือแก่สังคม หรือเป็นไปเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นกิจกรรมในทางสร้างสรรค์หรือทำลาย สภาพจิตใจของลูกเป็นอย่างไร ทำด้วยความสุข เบิกบาน ผ่องใส มีความตั้งใจหรือแรงจูงใจที่ดี อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากเห็น หรือเพียงแต่เห็นแก่ตัว อยากรู้อยากเห็นเพื่อตัวเอง หรือ โกรธเคือง อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากเห็น จากนั้นดูว่า ลูกเข้าใจสิ่งที่กำลังจะทำชัดเจนไหม มีเหตุผลอย่างไรในการที่จะทำ ทำไปแล้วจะเกิดผลดี-ผลเสียตามมาอย่างไร

ช่วยให้ลูกได้พัฒนา ความสามารถในการคิด นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม และยังเป็นฝึกฝนพัฒนาความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพของลูกอีกด้วย

3. ฝึกลูกจากวิถีชีวิตที่ตึงตัง ตั้งแต่การกินอาหาร หัดให้ลูกกินเป็น ใช้เป็น บริโภคเป็น คือ รู้จักกินใช้ด้วยปัญญา มองเห็นความหมายและเหตุผลในการกินใช้บริโภคนั้น พ่อแม่ควรถามลูกว่า เรากินอาหารเพื่ออะไร วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการกินอาหารคืออะไร จากคำถามก็ทำให้เด็กได้คิด ซึ่งเด็กอาจจะไม่เคยคิดเลย เมื่อคิดลูกก็จะค้นหาคำตอบได้ว่า เรากินอาหาร เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี เมื่อลูกรู้เช่นนี้ ก็จะกินอย่างมั่นใจ รู้เข้าใจจุดหมายในการกิน ไม่กินเพียงเพื่อความอร่อย นอกจากนี้ยังช่วยให้ลูกมีความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

การส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ หรือปฏิบัติงาน หรือสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในชั้นเรียนควรส่งเสริมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ทักษะ (Skills) หมายถึง สิ่งที่เด็กกระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน
2. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของเด็ก เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ความรู้รอบตัว เป็นต้น
3. ภาพลักษณ์ภายในตน (Self-image/ Self-concept) หมายถึง ทักษะคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง หรือสิ่งที่เด็กเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น คนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง จะเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้
4. คุณลักษณะภายในหรืออุปนิสัย (Traits) หมายถึง บุคลิกลักษณะประจำตัวของเด็ก เป็นสิ่งที่อธิบายถึงเด็กคนนั้น เช่น เป็นคนที่น่าเชื่อถือ และไว้วางใจ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น
5. แรงจูงใจ (Motive) หมายถึง แรงจذبภายใน ซึ่งทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่มุ่งสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย เช่น เด็กที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มักชอบตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และพยายามทำงานสำเร็จตามเป้าที่ตั้งไว้ ตลอดจนพยายามปรับปรุงการทำงานของตนเองตลอดเวลา

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ เพื่อช่วยในการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร มีรายละเอียด ดังนี้

1. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ เข้าถึง จัดการ บูรณาการ วัตถุประสงค์ข้อมูลในรูปแบบและสื่อต่าง ๆ รวมทั้งเข้าใจใน บทบาทของสื่อในสังคม

2. ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา ประกอบด้วย

2.1 ทักษะการคิด การใช้ความคิดระดับสูง เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เพื่อนำไปสู่การหาคำตอบในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง

2.1.1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล โดยการวิเคราะห์ ความชัดเจน ความน่าเชื่อถือ ความสัมพันธ์และความสมบูรณ์ของข้อมูล หรือจากพยานหลักฐานในการแก้ปัญหาแล้วลงความเห็นหรือประเมิน เพื่อลงข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล

2.1.2 การคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดที่เกิดจากการเชื่อมโยงความคิด หลากหลายแนวทาง แล้วนำมาจัดเป็นระบบความคิด นำไปสู่จินตนาการและสร้างความรู้ใหม่ โดยมีความรู้และทักษะทั่ว ๆ ไป ความรู้และทักษะเฉพาะเรื่องที่ศึกษาเป็นพื้นฐาน

2.2 ทักษะการแก้ปัญหา การใช้ความคิดที่เป็นระบบ ความสามารถทางสติปัญญา ด้านต่าง ๆ ทักษะและประสบการณ์เดิมมาประกอบกัน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาหาแนวทาง ปฏิบัติหรือวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา

3. ทักษะการสื่อสาร ความเข้าใจ การจัดการและสร้างสรรค์ ด้วยวาจา ด้วยการเขียน หรือการใช้สื่อมัลติมีเดียในรูปแบบและบริบทที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สรุปได้ว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้เรียนทุกคนมีและใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุ ตามเป้าหมาย ซึ่งสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มาใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งมี สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม เช่นเดียวกับ ประไพ ประดิษฐ์ สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยฝึกให้เด็กรู้จักคิดอย่างรอบคอบ มีวิจารณญาณ ทำให้ลูกได้พัฒนาความสามารถในการคิด นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม และยังเป็นการฝึกฝนพัฒนาความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยอาศัยทักษะการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ การจัดการและสร้างสรรค์ ด้วยวาจา ด้วยการเขียน หรือการใช้สื่อ มัลติมีเดียในรูปแบบและบริบทที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ

จากทักษะด้านความสามารถในการสื่อสาร สรุปได้ว่า ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม เช่นเดียวกับ ประไพ ประดิษฐ์ สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การพัฒนาด้านจิตใจ เรียกว่า จิตภาวนา หมายถึง สภาพจิตใจ ทั้งความรู้สึก/ อารมณ์ ความสุข ความทุกข์ ความเข้มแข็ง เรื่องของคุณธรรม ความดี เรื่องของสมรรถภาพจิตใจ ความเข้มแข็ง หมั่นเพียร อดทน ความมีสติ สมาธิ ฯลฯ และด้านความสุข ความสดชื่น เบิกบาน ทุกอย่างที่อยู่ใต้อาณัติใจ นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ที่ทำให้เด็กเกิด

ความสามารถในการคิด เพื่อตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการคิด การใช้ความคิดระดับสูง เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เพื่อนำไปสู่การหาคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากทักษะด้านความสามารถในการคิด สรุปได้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิด สังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมี วิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่ การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ เรียกว่า ปัญญาภาวนา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจที่เน้นการรู้ตรงตามเป็นจริง หรือรู้ตามที่มีนัยเป็น การรู้จักคิด ความมีเหตุผล การรู้จักแสวงหาความรู้ และการแสดงความคิดเห็นที่จะนำเด็กไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการแก้ปัญหา การใช้ความคิดที่เป็นระบบ ความสามารถทางสติปัญญาด้านต่าง ๆ ทักษะและประสบการณ์เดิมมาประกอบกัน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาหาแนวทางปฏิบัติหรือวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา

จากทักษะด้านความสามารถในการแก้ปัญหา สรุปได้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น เช่นเดียวกับประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การพัฒนาด้านการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมกับเพื่อนมนุษย์ เรียกว่า ศิลภาวนา หมายถึง การอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่ในครอบครัว ให้เป็นความสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเหลือเกื้อกูล ไม่เบียดเบียน ไม่ก่อความเดือดร้อน ไม่ทำร้าย ไม่ละเมิด แต่มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ทำให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีงาม เกื้อกูล และสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นการสร้างประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการใช้ชีวิตผ่านกระบวนการคิดและการแก้ปัญหา โดยใช้ความคิดระดับสูง เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เพื่อนำไปสู่การหาคำตอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง วิเคราะห์ความชัดเจน ความน่าเชื่อถือ ความสัมพันธ์และความสมบูรณ์ของข้อมูล หรือจากพยานหลักฐานในการแก้ปัญหา แล้วลงความเห็นหรือประเมิน เพื่อลงข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล

จากทักษะด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สรุปได้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม เช่นเดียวกับประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การพัฒนาด้านการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ เรียกว่า ภาวนา หมายถึง

การสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ เครื่องใช้ไม่สอย เทคโนโลยี อาหารการกิน สิ่งบริโภค
 สิ่งที่พบเห็น ได้ยิน ได้ฟัง คือ ประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดผลดี เช่น กินอาหาร พัฒนาร่างกายให้
 แข็งแรงเจริญเติบโต มีสุขภาพดี ใช้เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ฟังวิทยุ ดูทีวี จะทำให้เด็กสามารถเลือกและ
 ใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตัวเองได้อย่างถูกต้อง และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ
 เทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการใช้
 เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ เข้าถึง จัดการ บูรณาการ
 วัตถุประสงค์ข้อมูลในรูปแบบและสื่อต่าง ๆ รวมทั้งเข้าใจในบทบาทของสื่อในสังคม

จากทักษะด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สรุปได้ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถ
 ในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนา
 ตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง
 เหมาะสม และมีคุณธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สมหมาย สมมิตร (2550) ได้ศึกษา ทักษะของผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในสถานศึกษา
 ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ผลการวิจัย
 พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี มีทักษะการนิเทศ
 การสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการเป็นผู้นำ มีระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะ
 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม และทักษะที่มี
 ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านการประเมินผล

จกกลณี ห่วงทอง (2550) ได้ศึกษา พฤติกรรมการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนและ
 สมรรถนะการสอนของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับ
 พฤติกรรมการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมทุกขนาดโรงเรียน มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนอยู่ใน
 ระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน
 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการปฏิบัติงานนิเทศภายใน โรงเรียนกับสมรรถภาพการสอนของ
 ครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดราชบุรีในภาพรวม และทุกขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน
 ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง

ศรีจิตต์ สร้างเอี่ยม (2550) ได้ศึกษา พฤติกรรมการบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ
 การนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีการปฏิบัติในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนกับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง

ปฐมมา สิทธิสร (2551) ได้ศึกษา บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างขวัญของครู ด้านผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการจัดและดำเนินงานในหน่วยงาน ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการคัดเลือกและใช้ประโยชน์บุคลากร

อุบลรัตน์ สุวรรณสาละ (2551) ได้ศึกษา การบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและแต่ละระดับอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีการปฏิบัติด้านการเรียนการสอนอยู่ในอันดับแรก ส่วนด้านการวางแผนเป็นอันดับสุดท้าย การเปรียบเทียบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา สังกัด เทศบาลนครปฐม จำแนกตามภูมิภาคของครู พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างกัน มีการบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่มีการปฏิบัติหน้าที่ต่างจากมีการบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และครูที่มีเพศและระดับ การศึกษาต่างกัน มีการบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

กฤษฎา สิงขรรัช (2552) ได้ศึกษา ความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว มีระดับความต้องการในการรับการนิเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานประเมินผล อยู่ในระดับมากและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ งานนิเทศบริการพิเศษ อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วตามประสบการณ์ทำงานพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ยกเว้นข้อ 8 งานนิเทศงานบริการพิเศษ ไม่ต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการรับการนิเทศ ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วตามเขตพื้นที่การศึกษา ระดับความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว ไม่ต่างกัน

มาโนช บุญครอบ (2552) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพรรณนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 55.8
- 2) สมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพรรณนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี ในภาพรวมแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ 3) การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพรรณนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี จำแนกตามเพศ บทบาทหน้าที่ อายุ และวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยทาง สถิติที่ระดับ .05

รัตนา ศิริภูมิ (2552 อ้างถึงใน สุพันธ์นา สมายวรรณ, 2555) ได้ศึกษา การนำเสนอรูปแบบ การนิเทศภายใน โดยการประยุกต์ใช้แบบกัลยาณมิตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและครูผู้สอน เห็นว่าปัจจุบัน สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายในตามองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยชี้แจงเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญและความจำเป็น องค์กรและบทบาทขององค์กร การดำเนินการนิเทศตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา จัดกิจกรรมการนิเทศ และมีการประเมินผลความสำเร็จของการนิเทศภายในทุกสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า ทุกสถานศึกษามีการดำเนินการนิเทศภายในไม่ครบทุกขั้นตอน เนื่องจากผู้บริหารและครูขาด ความรู้ความเข้าใจในการนิเทศภายใน ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการศึกษา ตลอดจนบุคลากร และขาดความตระหนักในคุณค่าของการนิเทศภายใน แต่ทุกสถานศึกษายังคงมีความต้องการให้มีการพัฒนาคุณภาพครูด้วยการนิเทศภายใน 2) การร่างรูปแบบจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยประยุกต์ใช้แบบกัลยาณมิตรในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบกับการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารด้านการนิเทศการศึกษา ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และครู นำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการนิเทศภายใน โดยการ ประยุกต์ใช้แบบกัลยาณมิตรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 2.1) สภาพการนิเทศภายใน ความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศภายใน การสร้างความตระหนัก สร้างความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วม การยอมรับซึ่งกันและกัน 2.2) การจัดองค์กรในการนิเทศภายใน และบทบาทขององค์กร 2.3) กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียน ประกอบด้วย ขั้นตอนตามกระบวนการ การจัดกิจกรรม การนิเทศ และเทคนิคการนิเทศ 2.4) ประเมินผลความสำเร็จของการนิเทศภายในสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน 3) การนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในแก่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ มีความเห็นตรงกัน โดยต้องการให้สถานศึกษาจัดการนิเทศภายในตามองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร ในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูควรนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาไปใช้ดำเนินการในการนิเทศภายในทุกด้านอยู่ในระดับมาก

พิรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553) ได้ศึกษา ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพรกัญ บัวครอง (2553) ได้ศึกษา การนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้นพบว่า อยู่ในระดับมากทุกชั้นตอน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การปฏิบัติการนิเทศการศึกษา การประเมินผลและรายงานผล การสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการ

พิบูลชัย ศรีเข้ม (2553) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3) ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน 5) ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ที่ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 ไม่แตกต่างกัน

วิฑูรย์ หัสรินทร์ (2554) ได้ศึกษา บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัด

โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชรินทร์ ช่วยศิริ (2554) ได้ศึกษา การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน วัดประดู่ฉิมพลี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลีใน 5 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1.1) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง มีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ และให้การสนับสนุนเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการจัดการเรียนการสอน 1.2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม มีการพัฒนาให้ครูมีทักษะการทำงานกลุ่ม เข้าใจบทบาทของตน รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามโครงสร้างการบริหารงาน 1.3) ด้านการพัฒนาวิชาชีพ มีการอบรมครู เพื่อพัฒนาทางวิชาชีพทั้งด้านเทคนิคการสอนและการส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู 1.4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และการจัดการประชุม อบรม ติดตามและประเมินหลักสูตร และ 1.5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีการดำเนินงานให้ครูนำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการนิเทศภายใน 2.1) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง ขาดคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ในด้านการนิเทศ ภาระงานของผู้นิเทศมีมาก ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการนิเทศ ควรให้การอบรมกับผู้ที่จะต้องทำหน้าที่นิเทศ จัดประชุมเพื่อติดตามผลการนิเทศ 2.2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม มีความแตกต่างกันทางความคิดของครู ครูมีภาระงานมาก ควรลด ภาระงานของครู ควรส่งเสริมให้ครูยอมรับฟังความคิดของคนส่วนใหญ่ 2.3) ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ขาดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพที่มีความหลากหลายและไม่ตรงกับความต้องการ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพที่มีความหลากหลายและควรส่งเสริมทักษะการเขียนเชิงวิชาการให้กับครู 2.4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ขาดความรู้และประสบการณ์ของครูในการจัดทำหลักสูตรใหม่ บุคลากรในบางกลุ่มสาระขาดแคลน ควรจัดอบรมและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแก่ครูและจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสม และ 2.5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ขาดความรู้ด้านเทคนิคการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูควรให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดทำวิจัยที่ถูกต้องแก่ครู

อำนาจ พลรักษา (2556) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขอนแก่น เขต 2 มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีทักษะสูงสุดคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือ ด้านเทคนิค ส่วนด้านที่มีพฤติกรรมต่ำสุดคือ ด้านความคิดรวบยอด

รมณภัทร กตตน์วงศ์กร (2557) ได้ศึกษา ผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ด้านการจัดการกับอารมณ์ และความเครียด และด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

วัลลภา บุญชุ่นหลี่ (2557) ได้ศึกษา การดำเนินงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน เขตอำเภอเกาะจันทร์ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนเขตอำเภอเกาะจันทร์ 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ ด้านการประเมินผล รองลงมา คือ ด้านการปรับปรุงแก้ไข ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการสำรวจความต้องการความจำเป็นของโรงเรียน และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ

ปนัดดา ศิริพัฒน์กุล (2558) ได้ศึกษา บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Mattox (1987) ได้ศึกษา ความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมาก คือ ความต้องการที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล ต้องปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

Friend (1990 อ้างถึงใน วัลลภา บุญชุ่นหลี่, 2557) ได้ศึกษา ปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคิดอาจารย์ใหญ่และ

ครูผู้สอนที่มีต่อกระบวนการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยประสบการณ์เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ และยังพบอีกว่าการประชุมในทันทีที่พบข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการให้คำชมเชยกับครูที่ประสบผลสำเร็จเป็นการนิเทศที่ผู้นิเทศต้องนำมาใช้

Tilahun (1990 อ้างถึงใน วัลลภา บุญชุ่นหลี, 2557) ได้ศึกษา การจัดกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู ศึกษาานิเทศก์ และนักวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความสอดคล้องกันว่ากิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การฝึกอบรม แนะนำการฝึกอบรมปฏิบัติการ การสาธิตการสอน โดยศึกษาานิเทศก์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชมชั้นเรียน และการสังเกตการณ์สอน การจัดกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางและมีความสอดคล้องกันว่า การนิเทศในลักษณะร่วมมือปฏิบัติงาน การนิเทศการศึกษาจะก่อให้เกิดผลดีกว่าการนิเทศที่ใช้อำนาจ

Williams (1994) ได้ศึกษา กลยุทธ์การใช้การนิเทศภายในโรงเรียนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากผู้บริหาร ครู ประธานสหภาพครูในเขตโรงเรียน K-12 รัฐแคลิฟอร์เนีย ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันในเรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก 2) ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารไม่ค่อยสังเกตการเรียนการสอนและเยี่ยมชมห้องเรียนอย่างเป็นทางการ แต่ผู้บริหารมีความเห็นว่า ได้สังเกตการสอนและเยี่ยมชมห้องเรียนอยู่เป็นประจำ

Madison (2002) ได้ศึกษา การศึกษาประสิทธิภาพของผู้นิเทศในโรงเรียนประถมศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ ได้แก่ บรรยากาศทางโรงเรียน ความพอใจในงานที่รับผิดชอบ ความพึงพอใจในหน้าที่ของครูที่สัมพันธ์กับรูปแบบภาวะผู้นำ และระดับการใช้อำนาจของผู้นิเทศ การเก็บข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า ครูมีความพึงพอใจในหน้าที่การงานและพอใจในเพื่อนร่วมงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้นิเทศ ชอบทำงานร่วมกับบุคลากรในระดับผู้บริหาร ผู้นิเทศที่ใช้อำนาจมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบภาวะผู้นำได้ ครูรับรู้ว่า ผู้นิเทศมีหน้าที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่ทำให้เกิดความร่วมมืออยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องจัดทำขึ้น เพื่อช่วยเหลือครูให้ปฏิบัติงานในหน้าที่การสอนให้มีประสิทธิภาพ มีขวัญกำลังใจดีพร้อมที่จะร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ การนิเทศการศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐาน ต้องให้บุคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วมจึงจะทำให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งมีลำดับการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 162 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนโดยใช้วิธีการของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) จำนวน 113 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นเกณฑ์ ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนกบินทร์บุรี	20	14
โรงเรียนกบินทร์วิทยา	71	50
โรงเรียนลาดตะเคียนราษฎร์บำรุง	19	13
โรงเรียนวังดาลวิทยาคม	12	8
โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม	40	28
รวม	162	113

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอ กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ของข้าราชการครู โดยการนำแบบสอบถามไปใช้กับข้าราชการครูจำนวน 113 คน ซึ่งสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นปัญหาเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยนำมาจากแนวคิดของ Wiles and Lovell (1967 อ้างถึงใน พิรพัฒน์ รุ่งเรือง, 2553, หน้า 29-30) ข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 41 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ด้านความเป็นผู้นำ จำนวน 10 ข้อ 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 9 ข้อ 3) ด้านกระบวนการกลุ่ม จำนวน 6 ข้อ 4) ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 8 ข้อ และ 5) ด้านการประเมินผล จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert (1967, p. 114) แบ่งความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยผู้วิจัยนำมาจากแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 25 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ 2) ความสามารถในการคิด จำนวน 5 ข้อ 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา จำนวน 5 ข้อ 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต จำนวน 5 ข้อ และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี จำนวน 5 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert (1967, p. 114) แบ่งความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือจากตำราการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งตัวอย่างแบบสอบถามทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน จากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. นำแนวคิด หลักการ และข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้สร้างโดยพัฒนามาจากแบบสอบถามที่ดัดแปลงมาจากการวิจัยของ พิรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553, หน้า 146-148)
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เทคนิค IOC (Index of item objective congruence) ซึ่งมีรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้
 - 4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.2 ดร.ชัยพจน์ รั้งงาม อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 ว่าที่ร้อยตรีรัชชัช ก้อนสันทัก ผู้อำนวยการ โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม
อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ผลการหาความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เทคนิค IOC (Index of item objective congruence) พบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .67-1.00 และแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .67-1.00 และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยใช้คำถามทุกข้อคำถาม

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับ โรงเรียน มณีเสวตรอุปถัมภ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

6.1 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, p.161) โดยข้อที่มีค่าใช้ได้จะมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป พบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .29-.85 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 ซึ่งสามารถนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ได้

6.2 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, p.161) โดยข้อที่มีค่าใช้ได้จะมีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป พบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .40-.74 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 ซึ่งสามารถนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ได้

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
2. ได้รับแบบสอบถามคืน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 113 ฉบับ คิดได้เป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนน้ำหนักแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
5. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลมาดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ บันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับการวัดระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ระดับ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนเป็นตัวชี้วัด นำมาเทียบกับเกณฑ์โดยกำหนดเกณฑ์ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบบ Mid point average (พงศ์เทพ จิระโร, 2559, หน้า 15) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

- 1.00-1.49 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระดับน้อยที่สุด
- 1.50-2.49 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระดับน้อย
- 2.50-3.49 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระดับปานกลาง

3.50-4.49 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระดับมาก

4.50-5.00 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 นำแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา

อำเภอekinบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ที่ได้รับ

คืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ บันทึก

ข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยกำหนด

เกณฑ์สำหรับการวัดระดับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ทั้ง 5 ระดับ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนน

เป็นตัวชี้วัด นำมาเทียบกับเกณฑ์โดยกำหนดเกณฑ์ และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบบ Mid point

average (พงศ์เทพ จิระโร, 2559, หน้า 15) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1.00-1.49 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.50-2.49 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย

2.50-3.49 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง

3.50-4.49 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

4.50-5.00 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 หาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอekinบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผู้วิจัยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม

สำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 144)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า 0.81 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า 0.61-0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า 0.41-0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า 0.21-0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าต่ำกว่า 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือก

เฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูล ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. การวิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อทัก্ষะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
p	แทน	ความน่าจะเป็น
X	แทน	ทัก্ষะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม
X_1	แทน	ด้านความเป็นผู้นำ
X_2	แทน	ด้านมนุษยสัมพันธ์
X_3	แทน	ด้านกระบวนการกลุ่ม
X_4	แทน	ด้านการบริหารงานบุคคล
X_5	แทน	ด้านการประเมินผล
Y	แทน	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยรวม
Y_1	แทน	ความสามารถในการสื่อสาร
Y_2	แทน	ความสามารถในการคิด
Y_3	แทน	ความสามารถในการแก้ปัญหา
Y_4	แทน	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
Y_5	แทน	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ปรากฏผลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ตามการรับรู้ของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และจัดระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 3-8

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ
ผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านความเป็นผู้นำ	4.03	.45	มาก	5
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.06	.52	มาก	3
3. ด้านกระบวนการกลุ่ม	4.06	.40	มาก	2
4. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.05	.48	มาก	4
5. ด้านการประเมินผล	4.07	.37	มาก	1
รวม	4.05	.39	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน
มัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 7 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่
ด้านการประเมินผล ด้านกระบวนการกลุ่ม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหารงานบุคคล
และด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความเป็นผู้นำ

ด้านความเป็นผู้นำ	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารมีการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้น แก่บุคคลอื่น	4.30	.57	มาก	1
2. ผู้บริหารมีการชักนำให้ผู้อื่นยอมรับวัตถุประสงค์ ในการทำงานร่วมกัน	3.96	.60	มาก	7
3. ผู้บริหารมีการเสนอแนะความคิดเห็นให้กลุ่ม ในการวางแผนปฏิบัติงาน	3.98	.74	มาก	6
4. ผู้บริหารมีการเสนอแนวความคิดวิธีการสอน ใหม่ ๆ ตลอดทั้งแนะนำวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ครู	3.89	.63	มาก	8
5. ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูสามารถตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้	3.89	.70	มาก	9
6. ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจและจัดสวัสดิการ ให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน	3.82	.71	มาก	10
7. ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ใช้ความสามารถ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่	4.06	.74	มาก	5
8. ผู้บริหารมีการสร้างความเป็นกันเอง เพื่อให้เกิด ความรู้สึกรักใคร่ชอบพอซึ่งกันและกัน	4.15	.68	มาก	2
9. ผู้บริหารมีการแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ ในการปฏิบัติงาน	4.13	.67	มาก	3
10. ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูมี ความคิดสร้างสรรค์	4.06	.69	มาก	4
รวม	4.03	.45	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่ บุคคลอื่น ผู้บริหารมีการสร้างความเป็นกันเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกรักใคร่ชอบพอซึ่งกันและกัน และผู้บริหารมีการแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจและจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านมนุษยสัมพันธ์

ด้านมนุษยสัมพันธ์	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน	4.21	.75	มาก	2
2. ผู้บริหารมีการยอมรับนับถือบุคลิกภาพของ แต่ละบุคคล	4.22	.70	มาก	1
3. ผู้บริหารมีการสนใจในปัญหาและความต้องการ ของครู	3.87	.69	มาก	9
4. ผู้บริหารมีการยอมรับความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของครู	3.94	.72	มาก	8
5. ผู้บริหารมีการสร้างความพอใจให้เกิดขึ้นในกลุ่ม ผู้ปฏิบัติงาน	4.04	.76	มาก	5
6. ผู้บริหารมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้ร่วมงาน	3.96	.72	มาก	7
7. ผู้บริหารมีการให้ความช่วยเหลือครูในด้าน การเรียน การสอนและแนะนำให้ครูได้ใช้ ความสามารถในการแก้ปัญหา	4.03	.69	มาก	6

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านมนุษยสัมพันธ์	n = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
8. ผู้บริหารมีการสร้างความเป็นกันเองและ ความคุ้นเคยแก่ผู้ร่วมงาน	4.09	.77	มาก	4
9. ผู้บริหารมีการแสดงความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความจริงใจต่อผู้อื่น	4.15	.78	มาก	3
รวม	4.06	.52	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการยอมรับนับถือบุคลิกภาพของแต่ละ
บุคคล ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารมีการแสดง
ความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความจริงใจต่อผู้อื่น ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
คือ ผู้บริหารมีการสนใจในปัญหาและความต้องการของครู

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านกระบวนการกลุ่ม

ด้านกระบวนการกลุ่ม	n = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ผู้บริหารมีการสร้างวัตถุประสงค์ในการทำงาน ของกลุ่ม เพื่อทุกคนจะได้รับทราบจุดหมาย ของงาน	4.11	.63	มาก	2
2. ผู้บริหารมีการให้กำลังใจ ชี้แนวทางประสาน ความคิด ในการอภิปราย เพื่อให้ทุกคนได้แสดง ความคิดเห็นร่วมกัน	4.11	.63	มาก	2

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านกระบวนการกลุ่ม	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
3. ผู้บริหารมีการตัดสินใจร่วมกับผู้ร่วมงานอย่างมีเหตุผล ให้แนวคิดและนโยบายในการปฏิบัติงาน	4.03	.60	มาก	4
4. ผู้บริหารมีการดำเนินงานร่วมกับผู้ร่วมงานลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้ตัดสินใจ	4.00	.64	มาก	5
5. ผู้บริหารรู้จักหาวิธีมอบหมายงานให้สมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความรับผิดชอบร่วมกับผู้ร่วมงาน	3.98	.61	มาก	6
6. ผู้บริหารมีการประเมินผลงานร่วมกับผู้ร่วมงาน	4.14	.69	มาก	1
รวม	4.06	.40	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านกระบวนการกลุ่ม โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการประเมินผลงานร่วมกับผู้ร่วมงาน ผู้บริหารมีการสร้างวัตถุประสงค์ในการทำงานของกลุ่มเพื่อทุกคนจะได้รับทราบจุดหมายของงาน และผู้บริหารมีการให้กำลังใจ ซึ่งแนวทางประสานความคิดในการอภิปราย เพื่อให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารรู้จักหาวิธีมอบหมายงานให้สมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความรับผิดชอบร่วมกับผู้ร่วมงาน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารงานบุคคล

ด้านการบริหารงานบุคคล	n = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ผู้บริหารมีการสรรหาสมาชิกใหม่ของ กลุ่มปฏิบัติงาน	4.07	.69	มาก	4
2. ผู้บริหารมีการจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับ หน้าที่การงาน	4.06	.77	มาก	6
3. ผู้บริหารมีการให้คำปรึกษาแก่กลุ่มปฏิบัติงาน	3.94	.66	มาก	8
4. ผู้บริหารมีการช่วยเหลือให้กำลังใจแก่ กลุ่มปฏิบัติงาน	4.07	.74	มาก	5
5. ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่	4.10	.64	มาก	1
6. ผู้บริหารมีการสับเปลี่ยนตัวบุคลากรตาม ความเหมาะสมของงาน	3.98	.69	มาก	7
7. ผู้บริหารมีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถให้แก่ครู	4.09	.69	มาก	2
8. ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ปัญหาในการวางแผน ปฏิบัติงานครั้งต่อไป	4.08	.60	มาก	3
รวม	4.05	.48	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงาน
ได้ใช้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารมีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ
ความสามารถให้แก่ครู และผู้บริหารมีการวิเคราะห์ปัญหาในการวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป
ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการให้คำปรึกษาแก่กลุ่มปฏิบัติงาน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ทักษะการนิเทศการศึกษาของ
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการประเมินผล

ด้านการประเมินผล	n = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. ผู้บริหารมีการประเมินผลตามกระบวนการ ในการทำงาน	4.04	.62	มาก	5
2. ผู้บริหารมีการเก็บรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ อย่าง มีระบบ	4.00	.65	มาก	7
3. ผู้บริหารมีการประเมินผลตามวัตถุประสงค์	4.09	.56	มาก	2
4. ผู้บริหารมีการช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินผล การทำงานของกลุ่มได้	4.08	.63	มาก	4
5. ผู้บริหารมีการช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจใน การปรับปรุงกระบวนการทำงานของกลุ่ม ให้ดีขึ้น	4.04	.62	มาก	5
6. ผู้บริหารมีการช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ ผู้ปฏิบัติงานในการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุง การทำงานของตนเอง	3.95	.58	มาก	8
7. ผู้บริหารมีการส่งเสริมการประเมินผลตนเอง	4.27	.63	มาก	1
8. ผู้บริหารมีการประเมินผลตามความสามารถของ คนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงวิธีการ ทำงานให้ดีขึ้น	4.09	.56	มาก	2
รวม	4.07	.37	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมการประเมินผล
ตนเอง ผู้บริหารมีการประเมินผลตามความสามารถของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุง

วิธีการทำงานให้ดีขึ้น และผู้บริหารมีการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุงการทำงานของตนเอง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ตามการรับรู้ของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และจัดระดับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 9-14

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านความสามารถในการสื่อสาร	4.05	.44	มาก	4
2. ด้านความสามารถในการคิด	3.93	.51	มาก	5
3. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.07	.45	มาก	3
4. ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.20	.40	มาก	2
5. ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.22	.43	มาก	1
รวม	4.09	.32	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการสื่อสาร และด้านความสามารถในการคิด ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการสื่อสาร

ด้านความสามารถในการสื่อสาร	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนมีความสามารถในการรับ-ส่งสาร	4.18	.64	มาก	1
2. นักเรียนมีความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม	4.14	.64	มาก	2
3. นักเรียนใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม	3.96	.63	มาก	4
4. นักเรียนวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	4.04	.60	มาก	3
5. นักเรียนเขียนบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน แล้วเล่าให้เพื่อนฟังได้	3.94	.75	มาก	5
รวม	4.05	.44	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา
อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
ด้านความสามารถในการสื่อสาร โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีความสามารถในการรับ-ส่งสาร นักเรียน
มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม
และนักเรียนวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ
นักเรียนเขียนบันทึกเหตุการณ์ประจำวันแล้วเล่าให้เพื่อนฟังได้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการคิด

ด้านความสามารถในการคิด	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์	3.86	.71	มาก	5
2. นักเรียนมีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่าง สร้างสรรค์	3.93	.72	มาก	3
3. นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ	3.96	.64	มาก	2
4. นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมี ระบบ	3.89	.69	มาก	4
5. นักเรียนตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับ ตนเองได้	3.99	.57	มาก	1
รวม	3.93	.51	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา
อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการคิด โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้ นักเรียน
สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ และนักเรียนมีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ
ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้	4.12	.74	มาก	3
2. นักเรียนใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	4.12	.68	มาก	2
3. นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงในสังคม	3.92	.60	มาก	5
4. นักเรียนแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.03	.62	มาก	4
5. นักเรียนสามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย	4.18	.64	มาก	1
รวม	4.07	.45	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนสามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย นักเรียนใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และนักเรียนสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงในสังคม

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้เหมาะสมตามวัย	4.47	.57	มาก	2
2. นักเรียนสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้	4.49	.61	มาก	1
3. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	4.17	.53	มาก	3
4. นักเรียนจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้เหมาะสม	3.92	.61	มาก	5
5. นักเรียนหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง	3.97	.66	มาก	4
รวม	4.20	.40	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา
อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้ นักเรียน
เรียนรู้ด้วยตนเองได้เหมาะสมตามวัย และนักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้เหมาะสม

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	<i>n</i> = 113		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. นักเรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม ตามวัย	4.37	.63	มาก	4
2. นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี	4.30	.55	มาก	5
3. นักเรียนสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้พัฒนา ตนเอง	4.15	.62	มาก	3
4. นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์	4.05	.60	มาก	2
5. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้ เทคโนโลยี	4.24	.59	มาก	1
รวม	4.22	.43	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา
อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม
ในการใช้เทคนิคนักเรียนใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ และนักเรียนสามารถ
นำเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาตนเอง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีทักษะ
กระบวนการทางเทคโนโลยี

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี
จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี
จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ตามการรับรู้ของครู

แล้วนำค่าไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์ปรากฏผลดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ทักษะการนิเทศ การศึกษาของ ผู้บริหาร สถานศึกษา (X)	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Y)											
	Y ₁		Y ₂		Y ₃		Y ₄		Y ₅		Y	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
X ₁	.27*	.00	.44*	.00	.26*	.00	.27*	.00	.24*	.00	.41*	.00
X ₂	.27*	.00	.34*	.00	.30*	.00	.27*	.00	.28*	.00	.40*	.00
X ₃	.32*	.00	.24*	.00	.31*	.00	.32*	.00	.29*	.00	.43*	.00
X ₄	.44*	.00	.44*	.00	.42*	.00	.44*	.00	.40*	.00	.54*	.00
X ₅	.30*	.00	.40*	.00	.44*	.00	.30*	.00	.43*	.00	.48*	.00
X	.40*	.00	.44*	.00	.41*	.00	.40*	.00	.42*	.00	.49*	.00

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .49 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเป็นผู้นำกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .41

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์กับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .40

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านกระบวนการกลุ่มกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .43

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคลกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .54

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการประเมินผล กับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .48

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยใช้ตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) จากประชากร 162 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .29-.85 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 และแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .40-.74 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ครั้งนี้ สรุปผลได้ดังนี้

1. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวม และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านกระบวนการกลุ่ม ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านความเป็นผู้นำ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏดังนี้

1.1 ด้านความเป็นผู้นำ ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น ผู้บริหารมีการสร้างความเป็นกันเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกรักใคร่ชอบพอซึ่งกันและกัน และผู้บริหารมีการแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจและจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน

1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการยอมรับนับถือบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารมีการแสดงความสุขภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความจริงใจต่อผู้อื่น ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการสนใจในปัญหาและความต้องการของครู

1.3 ด้านกระบวนการกลุ่ม ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านกระบวนการกลุ่ม โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการประเมินผลงานร่วมกับผู้ร่วมงาน ผู้บริหารมีการสร้างวัตถุประสงค์ในการทำงานของกลุ่มเพื่อทุกคนจะได้รับทราบจุดหมายของงาน และผู้บริหารมีการให้กำลังใจ ซึ่งแนวทางประสานความคิดในการอภิปราย เพื่อให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารรู้จักหาวิธีมอบหมายงานให้สมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความรับผิดชอบร่วมกับผู้ร่วมงาน

1.4 ด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารมีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถให้แก่ครู และผู้บริหารมีการวิเคราะห์ปัญหาในการวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการให้คำปรึกษาแก่กลุ่มปฏิบัติงาน

1.5 ด้านการประเมินผล ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชินบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริมการประเมินผลตนเอง ผู้บริหารมีการประเมินผลตามความสามารถของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น และผู้บริหารมีการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีการช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุงการทำงานของตนเอง

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการสื่อสาร และด้านความสามารถในการคิด ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการสื่อสาร สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการสื่อสาร โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีความสามารถในการรับ-ส่งสาร นักเรียนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม และนักเรียนวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนเขียนบันทึกเหตุการณ์ประจำวันแล้วเล่าให้เพื่อนฟังได้

2.2 ด้านความสามารถในการคิด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการคิด โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้ นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ และนักเรียนมีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์

2.3 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนสามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย นักเรียนใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และนักเรียนสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงในสังคม

2.4 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้ นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้เหมาะสมตามวัย และนักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้เหมาะสม

2.5 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และนักเรียนสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาตนเอง ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ .49

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีประเด็นสำคัญควรแก่การนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีทักษะการนิเทศการศึกษาที่มีการส่งเสริมการประเมินผลตนเอง มีการประเมินผลงานร่วมกับผู้ร่วมงาน มีการยอมรับนับถือบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล มีการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถ

ของตนได้อย่างเต็มที่ และมีการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุบลรัตน์ สุวรรณสาละ (2551) ได้ศึกษา การบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครปฐม พบว่า การบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553) ได้ศึกษา ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิฑูรย์ หัสนินทร์ (2554) ได้ศึกษา บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรามัญ จังหวัดนครพนม พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ศิริพัฒนกุล (2558) ได้ศึกษา บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านความเป็นผู้นำ ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่น มีการสร้างความเป็นกันเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกรักใคร่ชอบพอซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหมาย สมมิตร (2550) ได้ศึกษา ทักษะของผู้นำที่นิเทศการสอนในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี มีทักษะการนิเทศการสอนด้านการเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553) ได้ศึกษา ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมา สิทธิสร (2551) ได้ศึกษา บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านผู้นำอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของMadison (2002) ได้ศึกษา การศึกษาประสิทธิภาพ

ของผู้นิเทศในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีรูปแบบภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการยอมรับนับถือบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล มีการสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการแสดงความรู้สึก อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความจริงใจต่อผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมา สิทธิสร (2551) ได้ศึกษา บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอำวย พลรักษา (2556) ได้ศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553) ได้ศึกษา ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านกระบวนการกลุ่ม ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านกระบวนการกลุ่ม โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเพราะผู้บริหารมีการประเมินผลงานร่วมกับผู้ร่วมงาน มีการสร้างวัตถุประสงค์ในการทำงานของกลุ่ม เพื่อทุกคนจะได้รับทราบจุดหมายของงาน รวมทั้งมีการให้กำลังใจ ชี้แนะทางประสานความคิดในการอภิปราย เพื่อให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ ช่วยศิริ (2554) ได้ศึกษา การดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี พบว่า ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม มีการพัฒนาให้ครูมีทักษะการทำงานกลุ่ม เข้าใจบทบาทของตน รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามโครงสร้างการบริหารงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553) ได้ศึกษา ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้านกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหมาย สมมิตร (2550) ได้ศึกษา ทักษะของผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราชญ์บุรี พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ปราจีนบุรี มีทักษะการนิเทศการสอนด้านกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการบริหารงานบุคคล ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ มีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถให้แก่ครู รวมทั้งมีการวิเคราะห์ปัญหาในการวางแผนปฏิบัติงานครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ ช่วยศิริ (2554) ได้ศึกษา การดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี พบว่า ด้านการพัฒนาวิชาชีพ มีการอบรมครู เพื่อพัฒนาทางวิชาชีพทั้งด้านเทคนิคการสอนและการส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพิรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553) ได้ศึกษา ทักษะการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาด้าน การบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหมาย สมมิตร (2550) ได้ศึกษา ทักษะของผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี มีทักษะการนิเทศการสอนด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการประเมินผล ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านการประเมินผล โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการส่งเสริมการประเมินผลตนเอง มีการประเมินผลตามความสามารถ ของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น รวมทั้งมีการประเมินผลตาม วัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา สิงขรรัชต์ (2552) ได้ศึกษา ความต้องการใน การรับการนิเทศของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสระแก้ว มีระดับความต้องการในการรับการนิเทศงานประเมินผล อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลภา บุญชุ่นหลี่ (2557) ได้ศึกษา การดำเนินงานนิเทศภายในของ ผู้บริหาร โรงเรียนเขตอำเภอเกาะจันทร์ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนเขตอำเภอเกาะจันทร์ 1 ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพรกัญญ์ บัวครอง (2553) ได้ศึกษา การนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนแกนนำ การจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า การนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน

แก่นำการจัดการเรียนร่วม ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมาก

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร และตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเอง ได้ จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ทั้ง 5 สมรรถนะ ทั้งรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาโนช บุญครอบ (2552) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ เพื่อช่วยในการเรียนรู้ ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร และสอดคล้องกับ ประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เพื่อปลูกฝังเด็ก มีดังนี้ 1) ให้เข้าถึงธรรมชาติด้านเทคโนโลยี 2) ไม่ขาดมิติ คือ มีทักษะชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ 3) ใช้ปัญญาพาชีวิตถึงจุดหมาย มีปัญญาสามารถคิดแก้ปัญหาได้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการสื่อสาร สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการสื่อสาร โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนมีความสามารถในการรับ-ส่งสาร มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม รวมทั้งวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุและผลได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาโนช บุญครอบ (2552) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก ต้องพัฒนาให้เด็กมีความสามารถใน

การสื่อสารรับ-ส่งสาร ใช้ภาษาถ่ายทอด ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะในการสื่อสาร มีความเข้าใจ การจัดการและสร้างสรรค์ ด้วยวาจา ด้วยการเขียน หรือการใช้สื่อมัลติมีเดียในรูปแบบและบริบทที่หลากหลาย อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านความสามารถในการคิด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการคิด โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้ สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมทั้งมีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาโนช บุญครอบ (2552) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรชนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง กับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการคิด การใช้ความคิดระดับสูง เช่น การคิดอย่างมี วิจารณญาณ (Critical thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เพื่อนำไปสู่การหาคำตอบ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และสอดคล้องกับประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การจะ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันใน เวทีระดับโลก ต้องมีความสามารถในการคิด สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้ หรือเพื่อตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

2.3 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนสามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาโนช บุญครอบ (2552) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรชนะ ของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี พบว่า สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการแก้ปัญหา มีการใช้

ความคิดที่เป็นระบบความสามารถทางสติปัญญาด้านต่าง ๆ ทักษะและประสบการณ์เดิมมาประกอบกัน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาหาแนวทางปฏิบัติหรือวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก ต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหา บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ

2.4 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้ เรียนรู้ด้วยตนเองได้เหมาะสมตามวัย รวมทั้งนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาโนช บุญครอบ (2552) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรณภัทร กตตน์วงศ์กร (2557) ได้ศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมและรายด้านมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก ต้องพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

2.5 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี โดยรวมและรายช้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาโนช บุญครอบ (2552) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับประไพ ประดิษฐ์สุขถาวร (2556, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก ต้องพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม และสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2556, หน้า 5) ได้กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวิเคราะห์ เข้าถึง จัดการ บูรณาการ วัตถุประสงค์ และสร้างสรรค์ข้อมูลในรูปแบบและสื่อต่าง ๆ รวมทั้งเข้าใจในบทบาทของสื่อในสังคม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านทักษะการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จึงส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับทักษะการนิเทศการศึกษาในด้านต่าง ๆ และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลดีต่อทุก ๆ ฝ่าย ทั้งครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนผู้เรียนมีความรู้คุณธรรม สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพัฒน์ รุ่งเรือง (2553) ได้ศึกษา ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 พบว่า ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของจงกลณี ห่วงทอง (2550) ได้ศึกษา พฤติกรรมการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนและสมรรถภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนและสมรรถภาพการสอนของครู มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีจิตต์ สร้างเอี่ยม (2550) ได้ศึกษา พฤติกรรมการบริหารที่ส่งผลต่อ

การปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนกับ พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางในการบริหารงาน โรงเรียนหรือองค์กร ดังนี้

1. ด้านความเป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรสร้างขวัญกำลังใจ และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยมีการกระตุ้น ให้ความเอาใจใส่ กล่าวคำชมเชย แสดง ถึงการรับรู้ในความสามารถหรือความสำเร็จของผู้ร่วมงาน รวมทั้งบำเหน็จความดีความชอบให้ อย่างเหมาะสม เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษามีกำลังใจในการ ทำงาน และมองเห็นคุณค่าว่าผู้บริหารสถานศึกษาดูแล เอาใจใส่ต่อผู้ร่วมปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรสนใจในปัญหา และความต้องการของครู โดยมีการไต่ถามความเป็นอยู่ของครูในสภาพปัจจุบัน ทักทายอย่างมี มนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส และช่วยเหลือด้วยความเต็มใจเมื่อครูมีปัญหา เพื่อให้เกิด มนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน และทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในสถานศึกษา ดูแล และให้ความช่วยเหลือต่อไป

3. ด้านกระบวนการกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรหาวิธีมอบหมายงานให้ สมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง โดยมีการแบ่งงานให้ชัดเจน กำหนดหน้าที่ว่า สมาชิกคนใดได้รับมอบหมายให้ทำงานอะไร เพื่อจะไม่เกิดการก้าวก่ายหน้าที่ และมีความขัดแย้ง ขึ้นตามมา ให้รู้ถึงมาตรฐานของงานให้เกิดผลตามที่วางไว้ เพื่อให้มีความรับผิดชอบร่วมกันระหว่าง ผู้ร่วมงาน ทำให้เกิดการกระจายงานอย่างทั่วถึง และผลสำเร็จอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

4. ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรให้

คำปรึกษาแก่กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน โดยเมื่อกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีปัญหา จะต้องช่วยแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ
ดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ

5. ด้านการประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี
จังหวัดปราชญ์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรช่วยสนับสนุน
ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุงการทำงานของตนเอง โดยมิ
การแนะนำ ให้เวลา และช่วยเหลืออย่างเต็มใจเมื่อผู้ปฏิบัติงานขอความช่วยเหลือ เพื่อให้เกิด
ความสะดวก รวดเร็ว และผลการปฏิบัติหลังการปรับปรุงมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6. ด้านความสามารถในการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนเกี่ยวกับการเขียน
บันทึกเหตุการณ์ประจำวันแล้วเล่าให้เพื่อนฟังได้ โดยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการเขียนมากขึ้น อาจจะให้
เขียนแทนการพูด และสรุปข้อความที่เขียนให้สามารถนำมาพูดหรือนำเสนอให้คนอื่นฟังได้
เพื่อเป็นการฝึกทักษะการเขียนที่ถูกต้อง และการสื่อสารที่ดีต่อไป

7. ด้านความสามารถในการคิด ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนเกี่ยวกับทักษะ
ในการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ โดยให้ความเอาใจใส่ หาใบงาน กิจกรรม หรือเหตุการณ์ที่
สมมุติขึ้นมา แล้วให้ผู้เรียนฝึกทักษะในการคิดให้สามารถแยกแยะ และสรุปองค์ความรู้ได้ด้วย
ตนเอง เพื่อให้เกิดกระบวนการคิด การปฏิบัติที่ถูกต้อง และเหมาะสม

8. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนเกี่ยวกับ
การเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยอธิบายผ่านสื่อต่าง ๆ ที่เป็นเหตุการณ์
ที่เกิดขึ้นจริงหรือการพาไปทัศนศึกษานอกสถานที่ แล้วปลูกฝังวินัยในด้านต่าง ๆ ให้เป็นคนใฝ่รู้
มีคุณธรรม จริยธรรม และใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้รู้เท่า
รู้ทัน รู้ระวัง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

9. ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราชญ์บุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนเกี่ยวกับ
การจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้เหมาะสม โดยอธิบายถึงโทษของความขัดแย้ง และเสนอแนะ

วิธีแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยใช้หลักประนีประนอม (Compromising) ซึ่งกันและกันทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

10. ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี โดยต้องมีการศึกษาถึงขั้นตอนกระบวนการทางเทคโนโลยีอย่างละเอียด และเข้าใจ เพื่อนำไปใช้ดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และส่งผลดีกับผู้เรียนมากที่สุด

11. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับทักษะการนิเทศการศึกษาในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จะช่วยส่งผลให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิผลตามที่ได้กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครู
2. ควรมีการศึกษาทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
3. ควรศึกษาการเปรียบเทียบทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ
4. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรองทอง จิระเชษฐกุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- กฤษฎา สิงขรรัชต์. (2552). *ความต้องการในการรับการนิเทศของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- โกศล อินดี. (2551). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- จกกลณี ห่วงทอง. (2550). *พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนและสมรรถภาพการสอน ของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บัณฑิต พอยท์.
- จันทร์เพ็ญ ศรีกันหา. (2550). *การพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนบ้านวังตาท้าว อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉวีวรรณ พันวัน. (2552). *การนิเทศภายใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธีรศักดิ์ เลื่อยไธสง. (2550). *การนิเทศภายใน โรงเรียน (In-School supervision)*. เข้าถึงได้จาก: sittinoom.blogspot.com.
- ปฐมมา สิทธิสร. (2551). *บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประกิต สิงห์ทอง. (2552). *การนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- ปนัดดา ศิริพัฒนกุล. (2558). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ประไพ ประดิษฐ์สุทธาวาร. (2556). สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Competencies of learners).
เข้าถึงได้จาก <http://taamkru.com>
- พัชรินทร์ ช่วยศิริ. (2554). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่นิมิต.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี สานติอารณ์. (2552). สภาพการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่่นาวาง
อำเภอแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิทยากร สุนทองห้าว. (2552). การดำเนินการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พิบูลชัย ศรีเข้ม. (2553). การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดเทศบาล
เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พีรพัฒน์ รุ่งเรือง. (2553). ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
ผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2559). หลักการวิจัยทางการศึกษา. ชลบุรี: ร้านบัณฑิตเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มาโนช บุญครอบ. (2552). สมรรถนะของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทรรศนะของ
ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเทพสตรี.

- ยุพิน ยืนยง. (2553). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพ การวิจัยในชั้นเรียนของครู เขตการศึกษา 5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.
 คุษฎีนิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รมณภัทร กตคนั่วงศกร. (2557). การศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 6 โรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลลภา บุญชุ่มหลี่. (2557). การดำเนินงานนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนเขตอำเภอเกาะจันทร์ 1
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษาม
 มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิฑูรย์ หัสรินทร์. (2554). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดโรงเรียน
 ประถมศึกษา อำเภอธาดูปนวม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ศรีจิตต์ สร้างเอี่ยม. (2550). พฤติกรรมการบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายใน
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2556). คู่มือการใช้หลักสูตรเทคโนโลยี
 สารสนเทศ ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมหมาย สมมิตร. (2550). ทักษะของผู้ทำหน้าที่นิเทศการสอนในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
 ครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
 มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุนันทา สบายวรรณ. (2555). การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. (2558). *รายงานผลการจัดการศึกษา ประจำปี การศึกษา 2558*. ปราจีนบุรี: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. (2559). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2559*. ปราจีนบุรี: เอกสารกลุ่มนโยบายและแผน.
- อภิรดี มนุษย์พันธุ์. (2551). *การนิเทศงานวิชาการของหน่วยศึกษานิเทศก์โรงเรียนในสังกัดเทศบาล นครเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. (2552 ก). *กระบวนการในการจัดการนิเทศการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/process>.
- อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. (2552 ข). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision>
- อัมพรกัญญ์ บัวครอง. (2553). *การนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุบลรัตน์ สุวรรณสาละ. (2551). *การบริหารจัดการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล นครปฐม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- อำนวยการ พลรักษา. (2556). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 2*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Adams, D. H., & Dickey, G. F. (1966). *Basis principal of supervision*. New Delhi: Eurasia Publishing House.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Glickman, C. D. (1990). *Supervision instruction: A developmental approach* (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon Inc.
- Glickman, C. D., Stephen, P. G., & Javita, M. R-G. (1995). *Supervision of Instruction: A development: Approach* (3rd ed.). Boston: Allyn and Bacon Inc.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Harris, B. M. (1985). *Supervisory behavior in education*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

- Krejcie, R.V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education and Psychological Measurement, 30*(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill.
- Madison, L. A. (2002). The effect of supervisor level of authority and leadership style on elementary school climate and teacher job satisfaction. *Dissertation Abstracts International, 63*(3), 832 A.
- Mattox, D. D. (1987). A study of in-service needs of linois public school elementary principals. *Dissertation Abstracts International, 38*(12), 7061 A.
- Wiles, K., & Lovell, T. J. (1967). *Supervision for better school* (3rd ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Williams, F. F. (1994). Clinical supervision implementation strategies and behavioral changes: An ethnography of elementaty school personal. *Dissertation Abstracts International, 54*(7), 2425 A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘.๘/ ว.๒๖๕

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.เค้าโครงการวิจัย

๒. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวฉวีวรรณ คำสี รหัส ๕๘๕๕๐๐๒๑

งานนิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๘

โดยมี ดร.ธนวิน ทองแพง เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๑๔-๕๘๑

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘.๘/ ว.๒๖๖

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่ง
ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวฉวีวรรณ คำสี รหัส ๕๘๕๕๐๐๒๑

งานนิพนธ์ เรื่อง: ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัด
ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๘

โดยมี ดร.ธนวิน ทองแพง เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๓๔-๕๘๑

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘.๘/ ว.๒๖๗

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์
ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวฉวีวรรณ คำสี รหัส ๕๘๕๕๐๐๒๑

งานนิพนธ์ เรื่อง: ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัด
ปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๘

โดยมี ดร.ธนวิน ทองแพง เป็น ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ลงชื่อ สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร ๐-๓๘๑๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐-๓๘๗๔-๕๘๑

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับงานนิพนธ์

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญ
ของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียน
มัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 7

2. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3. คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม

ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแต่ประการใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถาม
ให้ครบถ้วนทุกข้อคำถามตามสภาพความเป็นจริง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความ
ร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวฉวีวรรณ คำสี

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา
อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราชินบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นในแต่ละทักษะการนิเทศการศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษาของท่านตามความเป็นจริงเพียงระดับเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

ลำดับ ที่	ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.	ด้านความเป็นผู้นำ					
1.1	ผู้บริหารมีการส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้น แก่บุคคลอื่น					
1.2	ผู้บริหารมีการชักนำให้ผู้อื่นยอมรับ วัตถุประสงค์ ในการทำงานร่วมกัน					
1.3	ผู้บริหารมีการเสนอแนะความคิดเห็นให้กลุ่ม ในการวางแผนปฏิบัติงาน					
1.4	ผู้บริหารมีการเสนอแนวความคิดวิธีการสอน ใหม่ ๆ ตลอดทั้งแนะนำวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ครู					
1.5	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูสามารถตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้					
1.6	ผู้บริหารมีการสร้างขวัญกำลังใจและจัด สวัสดิการให้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน					

ลำดับ ที่	ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.7	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ใช้ ความสามารถที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ อย่างเต็มที่					
1.8	ผู้บริหารมีการสร้างความเป็นกันเอง เพื่อให้เกิด ความรู้สึกรักใคร่ชอบพอซึ่งกันและกัน					
1.9	ผู้บริหารมีการแนะนำครูให้เป็นผู้มีความรู้ ในการปฏิบัติงาน					
1.10	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูมีความคิด สร้างสรรค์					
2.	ด้านมนุษยสัมพันธ์					
2.1	ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศที่พึงพอใจใน การปฏิบัติงาน					
2.2	ผู้บริหารมีการยอมรับนับถือบุคลิกภาพ ของแต่ละบุคคล					
2.3	ผู้บริหารมีการสนใจในปัญหา และความต้องการของครู					
2.4	ผู้บริหารมีการยอมรับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของครู					
2.5	ผู้บริหารมีการสร้างความพอใจให้เกิดขึ้น ในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน					
2.6	ผู้บริหารมีการอำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้ร่วมงาน					
2.7	ผู้บริหารมีการให้ความช่วยเหลือครู ในด้านการเรียนการสอนและแนะนำให้ครูได้ ใช้ความสามารถใน การแก้ปัญหา					

ลำดับ ที่	ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
2.8	ผู้บริหารมีการสร้างความเป็นกันเอง และความคุ้นเคยแก่ผู้ร่วมงาน					
2.9	ผู้บริหารมีการแสดงความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และมีความจริงใจต่อผู้อื่น					
3.1	ผู้บริหารมีการสร้างวัตถุประสงค์ในการทำงาน ของกลุ่มเพื่อทุกคนจะได้รับทราบจุดหมาย ของงาน					
3.2	ผู้บริหารมีการให้กำลังใจ ชี้แนวทางประสาน ความคิดในการอภิปราย เพื่อให้ทุกคนได้แสดง ความคิดเห็นร่วมกัน					
3.3	ผู้บริหารมีการตัดสินใจร่วมกับผู้ร่วมงาน อย่างมีเหตุผล ให้แนวคิดและนโยบาย ในการปฏิบัติงาน					
3.4	ผู้บริหารมีการดำเนินงานร่วมกับผู้ร่วมงาน ลงมือปฏิบัติงานตามที่ได้ตัดสินใจ					
3.5	ผู้บริหารรู้จักหาวิธีมอบหมายงานให้สมาชิก ในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความรับผิดชอบร่วมกับผู้ร่วมงาน					
3.6	ผู้บริหารมีการประเมินผลงานร่วมกับผู้ร่วมงาน					
4.	ด้านการบริหารงานบุคคล					
4.1	ผู้บริหารมีการสรรหาสมาชิกใหม่ของกลุ่ม ปฏิบัติงาน					
4.2	ผู้บริหารมีการจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสม กับหน้าที่การงาน					
4.3	ผู้บริหารมีการให้คำปรึกษาแก่กลุ่มปฏิบัติงาน					

ลำดับ ที่	ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
4.4	ผู้บริหารมีการช่วยเหลือให้กำลังใจแก่กลุ่ม ปฏิบัติงาน					
4.5	ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่					
4.6	ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนตัวบุคลากร ตามความเหมาะสมของงาน					
4.7	ผู้บริหารมีการจัดการอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความสามารถให้แก่ครู					
4.8	ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ปัญหาในการวางแผน ปฏิบัติงานครั้งต่อไป					
5.	ด้านการประเมินผล					
5.1	ผู้บริหารมีการประเมินผลตามกระบวนการใน การทำงาน					
5.2	ผู้บริหารมีการเก็บรวบรวมหลักฐานต่าง ๆ อย่างมีระบบ					
5.3	ผู้บริหารมีการประเมินผลตามวัตถุประสงค์					
5.4	ผู้บริหารมีการช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินผล การทำงานของกลุ่มได้					
5.5	ผู้บริหารมีการช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจใน การปรับปรุงกระบวนการทำงานของกลุ่ม ให้ดีขึ้น					
5.6	ผู้บริหารมีการช่วยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ ผู้ปฏิบัติงานในการนำผลที่ประเมินมาปรับปรุง การทำงานของตนเอง					
5.7	ผู้บริหารมีการส่งเสริมการประเมินผลตนเอง					

ลำดับ ที่	ทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
5.8	ผู้บริหารมีการประเมินผลตามความสามารถ ของคนในกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางที่จะปรับปรุง วิธีการทำงานให้ดีขึ้น					

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา

อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นในแต่ละสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
ของท่านตามความเป็นจริงเพียงระดับเดียว โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ลำดับ ที่	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.	ความสามารถในการสื่อสาร					
1.1	นักเรียนมีความสามารถในการรับ-ส่งสาร					
1.2	นักเรียนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษา อย่างเหมาะสม					

ลำดับ ที่	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1.3	นักเรียนใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม					
1.4	นักเรียนวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล					
1.5	นักเรียนเขียนบันทึกเหตุการณ์ประจำวันแล้วเล่าให้เพื่อนฟังได้					
2.	ความสามารถในการคิด					
2.1	นักเรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และ สังเคราะห์					
2.2	นักเรียนมีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่าง สร้างสรรค์					
2.3	นักเรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
2.4	นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีระบบ					
2.5	นักเรียนตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้					
3.	ความสามารถในการแก้ปัญหา					
3.1	นักเรียนสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้					
3.2	นักเรียนใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา					
3.3	นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ในสังคม					
3.4	นักเรียนแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหา					
3.5	นักเรียนสามารถตัดสินใจได้เหมาะสมตามวัย					
4.	ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต					
4.1	นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้เหมาะสมตามวัย					
4.2	นักเรียนสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้					

ลำดับ ที่	สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
4.3	นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน					
4.4	นักเรียนจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้เหมาะสม					
4.5	นักเรียนหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง					
5.	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี					
5.1	นักเรียนเลือกและใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมตามวัย					
5.2	นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี					
5.3	นักเรียนสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาตนเอง					
5.4	นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์					
5.5	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี					

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 16 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นคำถามเกี่ยวกับทักษะการนิเทศการศึกษา
 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
 ตั้งกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1.1	0.72	3.3	0.63
1.2	0.54	3.4	0.47
1.3	0.74	3.5	0.29
1.4	0.79	3.6	0.49
1.5	0.49	4.1	0.60
1.6	0.68	4.2	0.76
1.7	0.59	4.3	0.75
1.8	0.73	4.4	0.77
1.9	0.60	4.5	0.58
1.10	0.52	4.6	0.85
2.1	0.69	4.7	0.65
2.2	0.40	4.8	0.79
2.3	0.66	5.1	0.64
2.4	0.66	5.2	0.46
2.5	0.67	5.3	0.53
2.6	0.62	5.4	0.64
2.7	0.54	5.5	0.56
2.8	0.55	5.6	0.55
2.9	0.61	5.7	0.70
3.1	0.78	5.8	0.75
3.2	0.44		

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = .97

ตารางที่ 17 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1.1	0.60	4.1	0.40
1.2	0.57	4.2	0.44
1.3	0.57	4.3	0.47
1.4	0.42	4.4	0.43
1.5	0.45	4.5	0.48
2.1	0.63	5.1	0.40
2.2	0.74	5.2	0.41
2.3	0.65	5.3	0.44
2.4	0.56	5.4	0.66
2.5	0.40	5.5	0.51
3.1	0.59		
3.2	0.61		
3.3	0.46		
3.4	0.40		
3.5	0.48		

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = .91

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวฉวีวรรณ คำสี
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2533
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 59 หมู่ 16 เทศบาลตำบลเค็ด อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 209 หมู่ 5 ตำบลวังตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2557	ครุศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา